

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metel XXIV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, VASARIO 5d., (FEBRUARY) 1915 M.

No. 6

Didėji Karė.

Pereitą savaitę ant vakarinio karės lauko tikrai svarbaus nieko neatsitiko, nors tai viena, tai kita pusė ir pasigiria laimėjimais, bet nors jie kaip kur atsitiktai galėjo, laimėjimai tie buvo nesvarbūs ir jie nedidelė. Pasitaikė, kad ar viena, ar kita kariaujanti pusė nustumią priešą, bet tie nustumimai menki, skaitosi ne myliomis, bet ydais arba metrų: kartais paima porą šimtų metrų priešų apkasų. Toki atsitikimai didelės svarbos turėti negali. Kur musio linija traukiasi ant šimto mylių, ten turi kaip kur būti ir pasiekimai ir pralaimėjimai, bet laimėjimas, ar nužudymas kelių šimtų metrų apkasų svarbos turėti negali.

Nors Berlyno gyventojai džiaugėsi, kada vokiečiai sumušė francūzų prie Soissons ir pervarė juos atgal per upę Aisne, ir tikėsi, kad vokiečių kariūnė jau vėl trauks prie Paryžiaus, bet iki šiol jie neįstengė nei į kitą pusę puse persikelti, nors nesiliaujančiuose mušiuose žudo daug savo kareivių. Dabar abidvi priešingos armijos jau nuo kelių mėnesių stovi beveik ant vietos. Francūzai tai teisinga tuomi, jog jų vadovas Joffe čėdija savo kareivius, o vokiečiai, mėginami vis žengti pirmyn, žudo daug savųjų ir neturi jau kuom spragų užkirsti; juo karė ilgiau užsitraukia: juo vokiečių eilės eina silpnyn; kada gi pavasaryj tikrai smarki karė prasidės, vokiečių kariūnė bus apsilpninta, o francūzai galės į mušius stumti visą, daugi sudurtintas naujais francūzų ir anglų kareiviais pajūgas. Bet nuolatiniuose mušiuose juk ir francūzai nemazai žudo savo kareivių; jeigu todėl vokiečiai žudo daug žmonių, turi ji nemazai žudyti ir francūzai, o kad jų yra mažiau, tai ir jų, per užsitraukimą karės pajūgos gali išsistumti taip, kad nebus galima pasidariusių spragų užkirsti, o dabar vokiečiai naikina francūziją.

Francūzų karės ministerija garbina, jog anglai atgavo atgal visas pirmą nužudytas pozicijas prie La Bassee ir jog talkininkai toliau nužengė, bet, žinoma, netoli, vos porą šimtų žingsnių. Vokiečiai neišsivadėjo vilties perlauti talkininkų linijas Flandrijoje, todėl prieš jas gabena vis daugiau kareivių prie upės Yser.

I pietus nuo La Bassee vokiečiai net penkis kartus mėgino čėditi francūzų pozicijas prie Ginchy ir norėjo perlauti liniją, bet visi jų užpuolimai tapo atnūsti, tik be reikalo nužudė labai daug savo kareivių. Taipgi prie Yser vokiečiai smarkiai atkavo talkininkų pozicijas, bet ir čia visi jų užpuolimai tapo atnūsti. Mušij vokiečiai, kaip atakuojanti pusė, nužudė du syk daugiau kareivių negu talkininkai.

Argonne ir giriose La Grune vokiečiai tris kartus atkavo francūzų pozicijas, bet ir čia visi jų užpuolimai su dideliais nuostoliais tapo atnūsti. Vokiečiai bombardavo miestą Franqueville, čia jie išgiovė taipgi bažnyčią.

Vokiečių povandeniniai laivai naikina anglų prekybinius laivus; pereitą savaitę paskandino tris prekybinius laivus ir vieną francūzišką povandeninį laivą. Už tai francūzija ir Anglija sutarė Vokietijai ir Austrijai nuo viso pasaulio atkirsti, ir joms visai perkirsti ne vien ginklų ir amunicijos privežimą, bet net maisto civiliesiems žmonėms. Maisto Vokietijoj jau pradeda trukti, todėl valdžia visus maisto produktus paėmė į savo rankas ir juos žmonėms pati dalina. Porcijose ne tik kiti produktai, bet ir duonos tapo sumažintos. Žmogus savaitę gauna vien po du kilogramus duonos, o toliaus, kadangi privežimas yra perkirstas, mo. 200,000 žmonių dirba ap-

link Viena apkasus miesto apgyvinti. Ryme ir kituose Italijos miestuose žmonės nuolatai kelia neprielankias Vokietijai demonstracijas ir reikalavimą, kad Italija įsikištų karėn, ir tai greitai, kol yra kas pelyti. Valdžia, kaip gali, stengiasi demonstracijas mąsinti, bet už tai socialistai, kurie kitur priešinosi karėms, Italijoj su darbininkais ir visomis progresyviškomis partijomis karės reikalauja.

Didinasi Italijos nesutikimai ir su Turkija. Priartinus turkų kariūnėi prie Suez kanalo, Italija pakėlė smarkų protestą, nes jai kanalas reikalingas; ji bijosi, kad turkai jo neišnaikintų, nes į pietus nuo jo Italija turi savo valdybą Eritreą, tai jai reikia parankaus kelio į savo valdybą. Iš visko matyt, kad Italija ilgai neutrališkumo užlaikyti negalės.

Turkija, lyg tyčia, erzina ir Grekiją, lyg norėdama jos karėn įsikišimo. Pereitą savaitę Azijatiškoj Turkijoj turkai išdėgino 50 grekų apgyventų kaimų ir juose parengė grekų skerdynes. Karė su rusais turkams taipgi nesiseka. Jų kariūnė ant Kaukazo vėl tapo sumušta. Rusai iš Persijos, iš Tabris apskrėčio, išvyjo turkus.

Rusijos Juodųjų jurių laivynas į Bosforą suvyjo turkų laivyną ir subombardavo turkų miestą Trebizond.

Vokietija, negalėdama niekur rasti padėtojų, gaudindama rusų užpuolimu, stengiasi Švediją ir Norvegiją savo pusėn patraukti, siūlo joms nuo Rusijos Finlandiją, jeigu Rusija bus įveikta, bet kaip iki šiol, nei Norvegija, nei Švedija nesisukubina karėn įsikišti, nes kištis yra gana pavojinga, galima ne tik Finlandijos negauti, bet dar ko nors ir dabar turimo netekti.

Iš Karės Lauko.

Londonas, sausio 27 d. Anglija apsiėmė paskolinti Rumanijai 25 milijonus doliarų. Pinigai bus persiųsti per Anglijos banką Rumanijai bankui.

Mexico City, sausio 27 dieną. Meksikos respublikoj, kur revoliucijų viesula niekuomet nebuvo kaip reik apimusi, vėl pradeda gaisras plėtotis. Tuomaikinis Meksikos prezidentas Garza ir jo valdžia šiandien apšėdė sostinę Mexico City ir išsikėlė į Guernavaca. Carranzos armija, kuri nuo kelių dienų jau stovėjo Mexico City aplinkinėse, žada netrukus ineiti miestą. Visos miesto krautuvės ir bankai uždaryti. Generolas Obregon neseniai pranešė, kad jis pametė Carranzą ir pradėjo dar vieną revoliuciją ant savo lochos rankos.

Petrogradas, sausio 27 d. Oficialis šios dienos apškelbimas praneša apie naują užpuolimą ant vokiečių šiaurinėj dalyj Prusijos. Rusai užėmė Pilsalį (Pilsen) tarp Tilžės ir Stalpenų. Nuo pereinio rugsėjo čia mažai kas buvo veikama.

I piet-ryčius nuo Varšavos, kelerą mylių į pietus nuo Grodzisk, buvo nuožmus artilerijos mušis: vokiečiai nėgno prasi-muštį per rusų liniją.

Galicijoj austro-vokiškos kariškos spėkos vis slenka į šiaurius spaudžiamos rusus. Šitos jėgos susideda iš 3 Bavarijos korpusų ir 6 ar 7 Austrijos korpusų. Šitas naujas austro-vokiškas užpuolimas vystosi ant fronto, kuri bus apie 80 mylių ilgas.

Rymas, sausio 27 d. Kalbos apie Italijos prisidėjimą prie karės vėl atsinaujino. Jis pagimė tris aplinkybes, į kurias dabar labai daug atydos atkreipiama. Pirmiausia, Suez kanalo klausimas: Italija turi kolonijas Abysinijoj ir Eritrejoje prie Raudonųjų jurių, Afrikoj; prie jų ji gali pri-eiti tik per Suez kanalą. Jeigu

turkai paimtų ar išgriautų Suez kanalą, Italija būtų visiškai nuo savo kolonijų atskirta. Ryme kalbama, kad jeigu turkai paima kanalą nuo anglų, Italija būtų stos karėn talkininkų pusėj.

Antra aplinkybė—tai Hodeidos klausimas, kuris vėl atsinaujino. Nors Turkijos valdžia sutiko iš-pildyti Italijos reikalavimus (ty, sugrąžinti Anglijos konsulą italų konsuliui ir saliuoti italų vėliavą), bet vietinė vyriausybė, sakoma, atsakiusi tai daryti. Italija žada dar sykį atkreipti Turkijos valdžios atydą į savo reikalavimus. Jeigu ir tas nieko ne-gėlės, Italijos skraiduliai gali pradėti netrukus kanuolėmis veikti.

Pagalios, trečia aplinkybė—tai užėmimas Avlonos, Albanijos uosto, prie Adriatiko jurių ir įsteigimas ten muitinės ir Italijos banko. Austrija tam yra priešinga, bet pranešė, kad šita tarptautinį ginčą galima bus išristi "po karės".

Petrogradas, sausio 28 d. Laik-smarkaus mušio aplinkinėse Sochaczew, prie Bzuros upės, vokiečiai pereitą utarninką persilaikė per rusų linijas ir užėmė jų tranšėjas. Rusai vėliaus padarė kontrataką ir durtuvų šturmą išmetė juos iš tranšėjų atgal. Be-galo smarkus mušis pasitaikė prie Atlank. Rusų oficerai sekančiai apie tai papasakojo:

"Vakare, jau temstant, mūsų baterija gavo paliepinimą užimti tuos pozicijas ir sulaukyti tenai vokiečius. Į valandą laiko bate-rija jau užėmė sau paskirtą vietą ir užsislėpė. Taip mes pragule-jome visą naktį, belaukdami ata-ko. Prieš mus buvo lyguma apie 2,000 jardų didelė, už kurios bu-vo kalmės, medžiais apaugės."

"Austant mes patėjome pul-kelį vokiečių raitelių besitariant. Jie priėjo iki 600 jardų nuo mu-siškos pozicijos; po to sustoję, matomai paspraudami, kad čia kas nors yra negerai, nes išrodė jau perramu. Mes pradėjome jau griežti dantimis, kuomet pamatė-m, kad jie užsuko atgal, o mes neaukščiau paliepinimo šauti. "Staiga sausas traškinėjimas mu-sų kulkašaudžių, kurie buvo pa-slėpti apie 20 jardų į kairiąją pusę nuo mūsų, davė ir mums ženklą, kad atėjo laikas pradėti abėną kamolių muziką. Dalis šio raitelių pulkelio žuvo, o li-kusioji dalis pradėjo bėgti. Vienok juos pagavo iš užpakalio šrapneliai mūsų kamolių ir gal-i sakyt, kad vargiai bent vienas iš jų ištruko."

"Perėjo pusė valandos. Nuo kaimo šono tuomet pasirodė ilgos eilės vokiečių, einančių atakui, n-maziau, kaip trys pulkai iš viso. Ir vėl mes laikėmės ramiai, ne-leisdami nei vieno šuvio ir lau-kdami, kol vokiečiai prisiartinės."

"Vokiečiai susirinko ant kal-nelio ir pradėjo įsikasinėti tran-šėjosna. Trijais žalais mes nu-slavėm visą vokiečių kairįjį spar-ną, ir į 30 minučių visa žemė, taip toli, kaip mūsų kanuolės pasiekė, tapo nuo vokiečių nu-velis. Vokiečiai paliko ant lauko 500 užmuštų."

"Vėliaus vokiečiai mėgino ap-eiti auklį mūsų kairįjį sparną, bet čia mūsų sibirai joms pa-sitiko ir priverė nėstis atgal."

Paryžius, sausio 28 d. Laik-raščio Matin korespondentas pri-siunčia iš Genevos sekančią ži-niją:

"Necenzūruotas Austrijos pranešimas iš ištikimų šaltinių ap-rašinėja atsitikimus laike mo-bilizavimo paskutinės klasos at-garsos vyrų. Pietinės Austrijos gyventojai, slaviškos kilmės, su-kilo prieš valdžią ir vedami savo kunigų, šaukė: "Salin karė!" Vi-šio eilėj miestų buvo bėgūs ir susirėmimai su policija ir kariū-nene. Nekuriuose vietose pasitai-kė pusėtinai skaitlus užmuštų ir sužeistų."

Londonas, sausio 28 d. Ap-skaitytuojama, kad laike atkaklių

mušų prie Ypres, La Bassee, Craonne ir Argonne, per tris die-nas buvo apie 20 tukstančių vo-kiečių.

Nežinant tokio pranešimo iš Paryžiaus, vokiečių oficialis pranešimas tvirtina, kad vokiečiai atmušė visus francūzų atakus.

Havas'o korespondentas prane-ša, kad vokiečiai, sutraukę jėgas tarp La Bassee ir Festubert, bu-vo mėginę perlauti talkininkų li-nijas ir dasigauti į Bethune. Jie penkis sykius atkavo, bet kiekvieną sykį tapo atmeti at-kiški.

Petrogradas, sausio 29 d. Iš oficiališkų pranešimų matyt, kad Prūsų Lietuvoj pasirodė nauja rusų armija. Senoji rusų armija, kuri nuo keleto mėnesių stovėjo nuo Gumbinės į pietus net iki Loetzeno, paskutinėmis dienomis pradėjo energiškai veikti Gumbi-nės aplinkinėse, skleidama savo dešiniąjį sparną vis toliau į sau-rius. Tapo užimtas miestas Pils-kalnis (Pillkallen) ir mašiai pra-dėjo vystytis tarp Lazdėnų ir Malviškių—toliaus į šiaurius nuo Gumbinės. Dabar prie Til-žės vartų stovi nauja rusų armi-ja, kurios tikslu yra slinkti lin-ku Karaliaučiaus į šiaurį, kuomet pirmoji armija eina iš rytų; aišku, kad šios armijos nori vie-ua kitą pasiekti ir veikti išvieno.

Nauja rusų armija, nusileidusi į Prūsų Lietuvą iš Kauno gub., nustumė vokiečius nuo parube-žio ir sunaikino jų sankrovas Po-tulų poziciją ir sulaukyti tenai vokiečius. Į valandą laiko bate-rija jau užėmė sau paskirtą vietą ir užsislėpė. Taip mes pragule-jome visą naktį, belaukdami ata-ko. Prieš mus buvo lyguma apie 2,000 jardų didelė, už kurios bu-vo kalmės, medžiais apaugės."

Pilkalnis (Pillkallen) rusai už-ėmė sausio 24 d. po smarkaus bombardavimo. Daug namų Pil-kalnyj, sakoma, laike mušio su-naikinta.

Londonas, sausio 29 d. Petro-grado korespondentas praneša laikraščio Daily News sekančiai: "Visi rupestingai surengti planai apgyvinti Vengrijos nuo ru-sų įsiveržimo ir užkurti keli-ai į Transilvaniją, bene bus su-grūvę, nes pasirodė, kad nauja rusų armija perimsimė per Dukla spragą Karpatų kalnuose ir yra jau puseitai giliai įsileidusi Ven-grijon. Ji tokiu būdu čia į kai-rių austro-vokiškos armijos šo-no. Austro-vokiškoji armija, ku-ri skubino apgyvinti Vengrijos, dabar randasi tarp dviejų rusi-škų armijų. Čia menama, kad ši-ta austro-vokiškoji armija gali turėti apie 17 korpusų (680 tuk-stančių vyrų) ir tas leis jiems tulą laiką laikytis, bet čia kariš-ki rusų ekspertai neabejoja, kad galų-gale šita armija, turėdama vieną rusų armiją iš šiaur-vaka-rių, o kitą iš piet-ryčių nuo savės, negalės išlaikyti rusų spaudimo ir turės subyrėti."

Rymas, sausio 29 d. Išleista karališka praskymas, kuriuo iš-saukiamas į pulkus visus Italijos pirmos klasos kareivius, gimu-sius 1888 metuose ir priklausan-čius prie lauko artilerijos; išsau-kiama taipgi ir Alpejū kalnų kariū-nėms; kareiviai trečios klasos, gimusieji 1891, 1892, 1893 ir 1894 metuose ir priklausan-ti prie alpejūškų pulkų, šiūm pa-lie-tinu šaukiami tuojaus stoti į savo pulkus.

Italų socialistai, kurie buvo priešingi karėi, laike susirinkimo Milane, sumanė apškelbt visuo-tinąjį streiką, jeigu Italija mė-gintų kištis karėn. Bet parla-mento atstovas Turati, vienas iš žymiausių socialistų partijos va-dovų, pasipriešino šitam suma-nymui ir pasakė karštą kalbą prieš Vokietiją.

Turati sakė, kad nors jis ir pa-laiiko principą Italijos neutrali-škumo, bet jeigu Italijai reik įsi-kišti karėn, tai socialistai stos kovon, nes jie jautiasi ne mažes-niais patrijotais negu visi

kiti Italijos žmonės. Todėl, sa-kė Turati, jis ne tik kad yra prie-singas generaliskam streikui, bet reikalauja atėjus, jis net išstotų iš socialstų partijos, kad jis tuomet galėtų už savo tėvynę kovoti.

Kalba padarė milžinišką įspu-dį, ir generališko streiko suma-nymas bene nupuls pats per save. Italija turi jau arti 2 milijonų kareivių po ginklu. Šitas pasku-tinis mobilizavimas parodo, kad įsistuntystė vokiečių diploma-to Buelow nuėjo pernėk ir jam nepasisekė pritraukti Italijos Vo-kietijos pusėn.

Londonas, sausio 29 d. Ži-mos iš Bucharesto, Rumanijos ostinės, praneša, kad tenai lau-kiama, jog Rumanija biie dieną gali formaliskai stoti karėn ir pasiūti armiją užėmimui Tran-silvanijos. Rumanijos armijos mobilizacija jau beveik užbaigta.

Rymas, sausio 31 d. Kariš-kaus italy ofisas paliepė visoms re-

zervoms, išsautoms sausio 30 d., stoti į pulkus vasario 20 dieną.

Paryžius, vasario 1 d. Da Anglijos garlaivių Tokomaru ir Icaria, nuskendo Anglijos kanale nuo vokiškų povandeninių laivų paleistų torpedų. Tokomaru ve-žė belgams drapanas ir provijan-čią, kurį sudovanojo Naujos Ze-land'os gyventojai (Australijoj).

Londonas, vasario 1 d. Svei-carijos laikraščio Tribuna de Geneva pranešama iš Krokavo, buk Austrijos armija vakarinėj Galicijoj patikusi didėlė nelaimė. Šita žinia sako, buk Austrijos armija tapo įtraukta į slėstus į pietus nuo Tarnow, 60 mylių į rytus nuo Krokavo ir nustojo 12,000 kareivių užmuštais, sužeis-tais ir belaisvėn paimtais.

Šis korespondentas praneša iš Krokavo, buk austrai pametė sa-vo pozicijas ir pradėjo bėgti į va-karus, apsidomami pagalos tik 35 myliose nuo Krokavo.

Šitas gandas nėra patvirtintas oficialiūse pranešimuose, atėmu-siose iš Petrogrado, ir todėl nėra pilnai tikėtinas.

Berlinas, vasario 1 d. "Over-seas News Agency" praneša gan-dą iš Paryžiaus, buk francūzų torpedinis laivas 219 tapo nu-skandintas pakraštėj prie Nieu-port, Belgijoj.

Paryžius, vasario 1 d. Čia at-vyko David Lloyd-George, Ang-lijos ex-čėkio kancleris (pinigy-ko kontrolierius) ir P. Bark, Ru-čijos finansų ministeris. Atsi-lankymas šių valdininkų Pary-žiūn yra sąryšyje su padarymu paskolos, kurią talkininkai ben-drai nutarė užtraukti sumoje tri-jų milijardų doliarų.

Berlinas, vasario 1 d. Nors diplomatiški Vokietijos agentai vis dar darbuojasi nenulinstaučiai, ilan palaikyti Italiją ir Ruma-niją neutrališkume, bet Vokietijos valdžia jau nustojo vilties, kad ta galima būtų atsiekti.

Iš labai ištikimu diplomatiško šaltinių sužinota, kad Vokietija ir Austrija padarė paslapčią su-tartį, sulgy kurios pastaroju lai-ku pradėta uždraudinėti išvežimą Italijon kerosino ir aliejų, ku-rių reikalaujama Italijoj ir ku-rinos iki šiol galima buvo Ita-lijon gabenti.

Apie tai nei Austrija, nei Vo-kietija nieko viešai nepagarasino, bet Rumanijos valdžia kokiū tai būdu apie tai surodė, nes ji su-laikė gabenimą petroleumo į Vo-kietiją ir Austriją.

Iš to diplomatai išveda, kad tarp Italijos ir Rumanijos yra pa-laikomi labai artimi ryšiai ir kad abidvi viešpatijos veikia, mato-mai, išvien. Spėjama, kad pirm negu vasario mėnėsio pasibaigs, šios dvi viešpatijos galės jau buti kovos sukuryj.

Rymas, vasario 1 d. Popie-žiaus rupinimasis, kad kariau-jančios viespatijos apsimainytų belaisviais, nuėjo pernėk. Visos viespatijos, prie kurių popiezius kreipėsi su savo sumanymu, at-sakė, kad tas yra negalimū daik-tas, nes sužeistieji gali išduoti svarbių kariškų sekretų.

Londonas, vasario 1 d. Vo-kiškas povandeninis laivas pasi-rodė vakarinuose Anglijos pa-kraščiuose, Arijos jūrose. Jo tikslu yra medžioti Anglijos pre-kinius laivus ir tuomi naikinti Anglijos prekybą. Pasirodymas prieš net šiose aplinkinėse la-bai anglsų sujudino.

Berlinas, vasario 2 d. Kai-zeris Vilius pats ypatingai apdovanojo geležiniu kryžium pirmos klasos Dr. Gustav Krupp von Bohlen und Halbach, savininką garsų Krupp kamolių fabri-kių. Grafas Guenter von Bern-storff, smus vokiškojo ambasa-doriaus Amerikoj, taipgi tapo ap-dovanotas geležiniu kryžium.

IS AMERIKOS.

PLAUKIANTI ORLAIVIAI
NE LAIVAI.

Washington, D. C. Atsakydamas į Vokietijos protestą prieš pardavinėjimą hydro-aeropliavų Anglijai ir Rusijai, Valstijos Sekretorius Bryan pranešė Vokietijos ambasadoriui, grafiui von Bernstorff, kad Suvienytos Valstijos neskaito hydro-aeropliavų laivais ir todėl negali Amerikos dirbtuvėms uždrausti tokius orlaivius pardavinėti (Hydro-aeropliavais vadinasi orlaiviai, kurie gali vandeniu plaukti).

Vokietijos ambasadorius savo proteste tvirtino, kad hydro-aeropliavai privalo būti skaitomi laivais, o tarptautinės teisės uždraudžia neutralioms valstijoms pardavinėti kariaujančioms šalims laivus. Bryanas atsakė, kad hydro-aeropliavai yra orlaiviai, ir negali būti skaitomi "laivais."

CARINĖ DEKOJA
AMERIKAI.

Washington, D. C. Rusijos ambasadorius G. Bachmetjev gavo nuo carienės telegramą su išreikimu dėkingumo Suvienytų Valstijų gyventojams, kurie, per tarptautinę laikraščio "Chicago Herald," pasiuntė Rusijon nuo karės nukentėjusiems laivų prikrautą valgių produktų, drabužių ir kalėdų dovanų vaikams, netekusiems tėvų.

PRODUKCIJA RADIJUM
AMERIKOJ.

Washington, D. C. Amerikoj išrado naują būdą iš rudos ištraukti garsą ir brangią medagą, vadinamą radium, ir per tai ji yra daug pigesnė negu seniau buvo. Medagos ištraukimui radium Colorado valstijoje yra pakaktinai jo parupinimui visai Amerikai taip, kad nereikėtų iš Europos gabenti. Valdžia Dr. H. E. Kelly iš Baltimoro už \$11,000 davė radium išmėginti jį prie gydyto vėžiu sergančių National Radium Institute. Manoma, jog prie naujojo radium ištraukimo būdo jis taip atpigs, kad bus galima vartoti ir prie gydymo neturtingų ligonių.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ
IZDUJI GRĘŠIA NE-
PRITEKLIUS.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų surinkimai eina mažyn ir, kaip rodosi, jų nepakaks uždengimui išlaidų, todėl prisieis arba sumažinti skaitlių valdininkų ir jų algas, arba ant gyventojų užkrauti naujus mokesčius. Didžiausi Suvienytų Valstijų surinkimai buvo iš mitybų, bet pačią valdžią demokratų nuo daugelio svetimų prekių mitybų panaikino, o nuo kitų juos sumažino. Iki šiol (nuo liepos 1 d.) nepriteklius siekia jau 70 milijonų dolerių, o kas mėnesis pasididina 5 milijonais. Įplaukimai iš tabako ir degtinės eina taipgi mažyn, nes daugelis valstijų sausomis tapo. Reikis todėl mažinti politikierių valdininkų skaitlių, krauti vėl didesnius mitybų, arba nūdengimui nepriteklių griebtis paskolų.

PREZIDENTO VETO PRIEŠ
ATEIVIŲ BILIŲ.

Washington, D. C. Kadangi senatas ir kongresas priėmė apskundantį ateivystę Dillinghamo bilių, sulgy kurio ateiviai, atkankanti Amerikon, turi būti egzaminuojami iš mokslo skaitymo, tai prezidentas parengė jau savo veto ir reikalauja to bilius atgal atšaukimui. Prezidentas protestuoja ne tiek prieš egzaminavimą ateivių, bet dar labiau todėl, kad ateivius tą bilių, Amerikon negalėtų atkakti politiški prasižengimai, koki visame sviete turi prieglauda rasti, nes jie yra persiekiojimi. Prieš prezidento veto smarkiai agituoja Amerikos darbininkų organizacijos, nors atkankanti Amerikon ateiviai ir yra toki jau darbininkai, kaip ir amerikoniai. Tarp Europos ir Amerikos darbininkų brėlystės nėra, to vietoj pas amerikonus nekentimas europinų.

UŽDRAUSTA MAISYTI
RASIŲ APSIVEDIMAI.

Washington, D. C. Kongresas 228 balsais prieš 60 priėmė reikalavimą, kad Columbia distrikte, nors ten yra netoli pusė gyventojų juodspalvių, būtų uždrau-

sti apsigėdimai baltspalvių su juodspalvėmis ir atbulai. Bausmė už sulaužymą tų naujų teisių yra paskirta 1,000—5,000 dol. arba kalėjimas nuo 1—5 metų. Kunigas, kuris tokiai maišytai rasių porai duotų šliubą, turi mokėti 250—1,000 dol. arba atsidėti kalėjime nuo 1/2 iki vieno metų. Tas tai jau yra besikišimas valdžios į privatus žmonių reikalus, į tokius valdžiai kištis nepriderėtų. Lygiai juodasis, kaip ir baltasis yra krašto piliečiai ir abudu pildo savo pareigas ir, kilius kare, ir vieni, ir kiti gina nuo priešų abiejų tėvynę, tai valdžia turi abidvi rases lygiai traktuoti, bet ne žeminti ir užgaulioti vieną jai nepatinkančią.

SUVIENYTOS VALSTIJOS
PROTESTUOJA.

Washington, D. C. Kadangi tuometarpinis dalies Meksikos prezidentas Carranza apreiškė, jog panaikina visas svetimauciams nuo 1867 metų Meksikoj išduotas koncesijas, atima svetimauciams duotas ar jų pirktus žemės plotus, kasyklas, net jų įrengtas dirbtuves. Prieš tai Suvienytos Valstijos pakėlė smarkų protestą. Meksikoj amerikoniai turi idėję 300 milijonų dolerių. Anglijos pinigų ten idėta 300 milijonų; yra ten ir francų pinigų apie 200 milijonų dolerių. Anglija ir Francuzija rengia taipgi protestą prieš Carranzos padavimą. Gauta žinia, buk Villa Carranzos kareivių tapo prie Guadalarara sumuštas; buk į Carranzos pusę perėjo taipgi 800 gerai apginkluotų Yaqui indijonų.

KUNIGO-UŽMUŠĖJO
PRASYMAS ATMETAS.

New York. Prašymą kunigo užmušėjo Hanso Schmidt, mirtin pasmerkto už užmušimą nusiųtinės Onos Annueller, dar kartą peržiūrėti jo bylą teisėjas Vernon Davis atmetė. Kunigo advokatas mėgina dar kreiptis į apeliacijos teismą, bet nežinia, ar ir ten ką nors pelnys. Jeigu ir ten susimylėjimo neras, turės žuti elektriskoj kedėj.

BEVELINIS TELEFONAS
PER ATLANTIKĄ.

New York. Pagerintojas telefonų Peter Cooper Heritt taip pagerino telefonų aparatą, kad galima susikalbėti gerai nuo kelių tukstančių mylių. Pirmutinė naujoji telefono linija tapo parengta iš New Yorko į San Francisco ir nuo 3,000 mylių gerai galima susikalbėti. Dabar tveriasi kompanija, kuri bevelinų pagerintu telefonu nori surinkti Ameriką su Europos didmiesčiais.

NAUJAS MOTORAS AERO-
PLIANAMS.

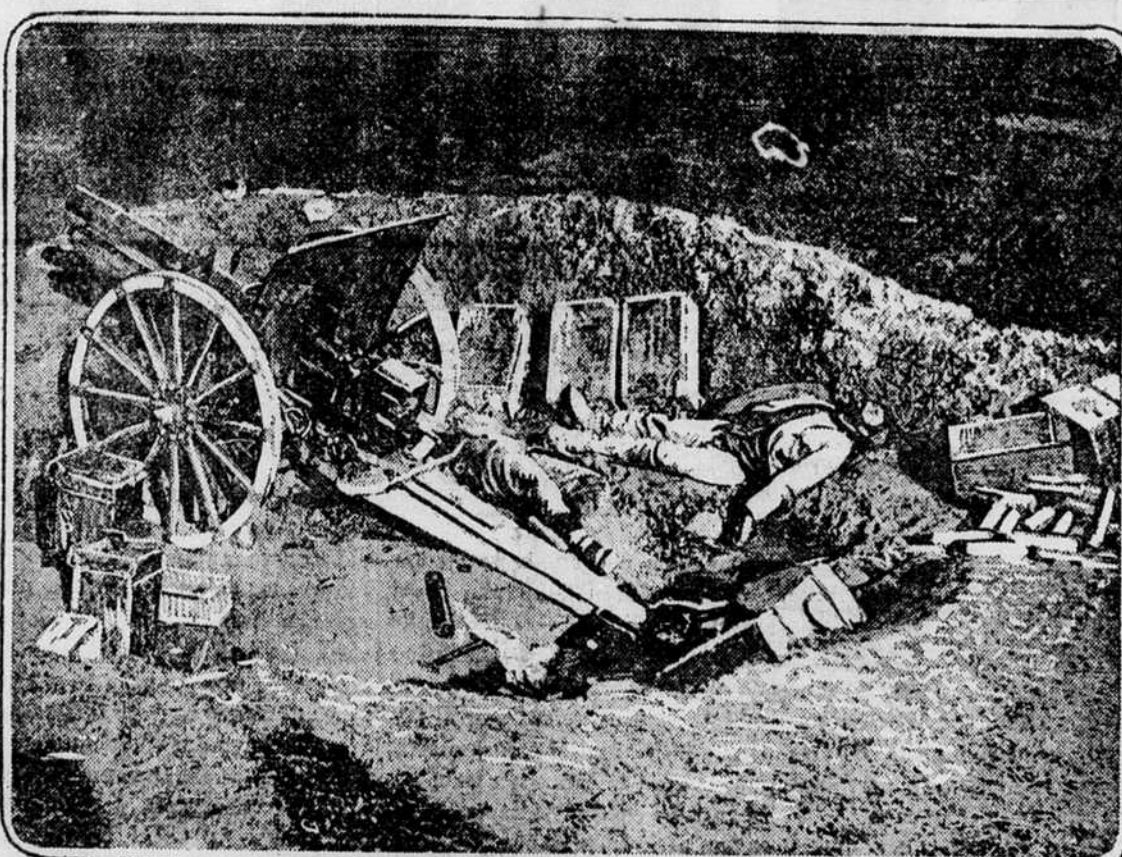
New York. Orlaivių pagerintojas ir dirbėjas Glenn H. Curtis pagarsino, jog sumanė naują motorą aeropliavams, kuris, nors bus lengvesnis, bet už tai daug stipresnis ir per tai varysis orlaivis daug greičiau negu iki šiol kur nors vartojami. Curtis mano, kad ateis neužilgo laikai, kad aeropliavai be pavojaus bus galima laikstyti iš Amerikos Europon ir atgal.

DIDELI ŠALČIAI.

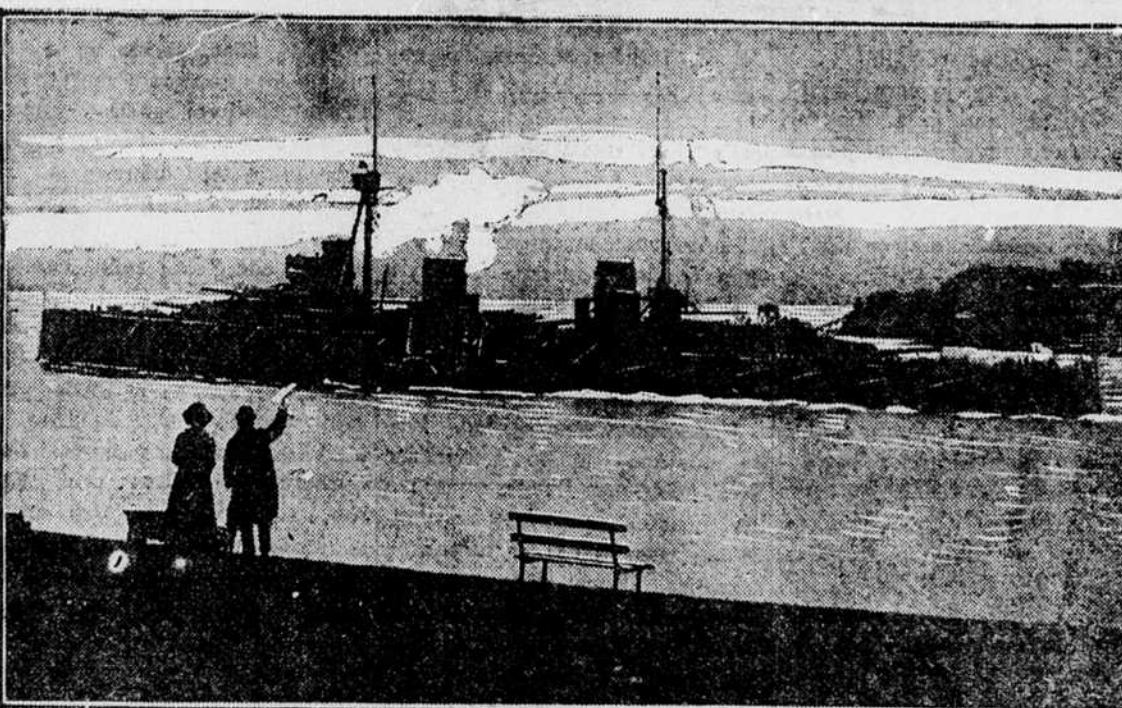
Winnipeg, Manitoba. Sausio 27 d. atėjo čia šalta vilnis ir ši diena buvo šalčiausia šią žiemą. Rytmetį šaltis buvo 13° žemiau zero, o iki tam rytui termometras nukolė iki 36° žemiau zero. Toks šaltis net Sibirijoj ne visur būva.

VAIDAI LENKŲ PARAPIJOJ.

Nanticoke, Pa. Čionykščio lenkų šv. Trejybės parapijoj užgimė vaidai parapijonų su kunigu B. Iwanowskiu. Kunigas neklauro nei teismo, nei vyskupo, kuris parapijon atsiuntė kitą kunigą, bet kun. Iwanowski atsislugo kunigo klebonijon neleidžia, vietos vyskupo atsiųstam neuzeidžia ir bažnyčios neatiduo. Vaidai kilo todėl, kad kunigas atėjusį nuo jo knygas ir parapijos pingus atimti komiteta iš klebonijos išvyjo. Kadangi kunigas Iwanowski neklauro nei vyskupo, tai turbūt jis parapija nuro nepriigulminga padaryti. Bet už teismo neklusumą jis gali būti suareštuotas, nes iš teismo juokų daryti negalima.

SCENE IN SERBIA AFTER AUSTRIAN RETREAT

BATTLE CRUISER LION

KARĖS VAIZDAI.

Viršuj: Reginys Serbijoje po austrų pasitraukimui atgal.
Apačioj: Anglų mušio skaiduolis Lion, kuris dalyvavo neseniai buvusioje Šiaurės jūroje laivų mūšyje, laike kurio paskandinta vokiečių didis skaiduolis Bluecher ir skaiduolis Kolberg.

PASELPA BELGAMS.

Seattle, Wash. Angliškas garlaivis Washington išplaukė iš čia su valgio produktais, suankautais nuo karės nukentėjusiems belgams. Laivas gabena visokių produktų už \$512,000. Gabena jis: miltus, žuvis, konservus ir kondensuotą pieną. Produktai tie, kad nepakliūtų į vokiečių rankas, gabenami į Hollandijos portą Rotterdam.

NELAIMĖ ANT GELE-
ŽINKELIO.

Jacksonville, Fla. Netoli Galahans išsoko iš bėgių Atlantic Coast linijos geležinkelio traukinis. Prie to sužeista 30 pasazių, o 3 vagonai apvirto ir druciai tapo pagadyti.

SUSIVAŽIAVIMAS LENKŲ
KUNIGU.

Buffalo, N. Y. Sausio 27 ir 28 d. atsiuvo čia aštuonias susivažiavimas (pirmas buvo Detroito) lenkų kunigų. Susivažiavime dalyvavo 200 kunigų, buvo taipgi popiežiaus delegatas Bonzoni, vyskupas Weber ir abudu lenkai pavyskupiai—Rhode ir Kozłowski. Susivažiavime tartasi, apart kitų dalykų, apie kovą su neprigulminga lenkų bažnyčia. Ar buvo ir koks lietuvis kunigas, nežinia.

GAVO DAR UŽSAKYMŲ.

Bethlehem, Pa. Čionykščio plieno dirbtuvės gavo daug reikalavimų iš Anglijos, todėl turėjo priimti 2,000 naujų darbininkų. Paskutiniuose laikuose dirbtuvės gavo užstelių už \$125,000,000, daugiausia ginklų.

IS VISUR.

Prasidėjus karei Turkijos su Rusija, žydai, matyt bijodami rusų keršto, pulkais bėga iš Palestinos. Vieną tik savaitę į Aleksandriją ir Kairo, Egipte, atkako 18,000 žydų.

Florencijoje buvo mėginta išsankti generaliską streiką, tačiau nepasisekė, labiausiai todėl, kad gyventojai prigrąsino, jog jie paimsią teises į savo rankas ir patys savotiškai apsidirbs su

triukšmadariais, jeigu streikas būtų apskelbtas.

Kaip paduoda laikraštis "Nove Vremia," rusai, užėmę Lvovą, išgabeno Petrogradan iš Osolinskių knygyno: 1,034 abrodus, 24,000 iliustracijų, 3,000 autografų ir daugybę brangių knygų. Paskui išgabeno Politechnikos rinkinį, knygyną, taipgi knygas universiteto ir gimnazijų knygynus. Knygas išsirinko atkakle komisariats cisoriško knygyno Petrograde.

Londono tėmyklų prietaisais sausio 27 d. paženklino žemės drebėjimus, kurie galėjo but Turkijoje, ar Grekijoje. Žemės drebėjimai, sulgy New Yorko laiko, buvo 1 val. naktį.

Dar pirmą drebėjimo, tėmyklų preitais paženklinyt, buvo žemės drebėjimai tuluose kraštuose Anglijos, Ispanijos ir Italijos, o smarkiausi buvo ant Joniškų salų. Nors visi tie žemės drebėjimai nedaug nuostolių pridirbo, bet labai žmones išgązdino, nes jie buvo jau išgązdinti pirma buvusių drebėjimų.

Sausio 27 d. Vokietijoj labai tykiai apvaikščiojo 56 metų gimimo dieną Vokietijos cisorius. Ant mušio lauko nei vakaruose, nei rytuose vokiškoji kariuomenė neįstengė gimimo dieną cisoriumi nei jokios dovanos parupinti, nors gana stengėsi, bet visur vokiečių užpuolimai tapo atgal atmušti, o rytuose rusai nužėgė jau net gana toli į Prusus, jų kariuomenė yra tik 55 mylias atstumu nuo Karaliaučiaus, atsirado jau vėl prie Iščio. Kad tik nereikėtų vėl atgal nešdinti.

Prezidentas Wilson pasiuntė Vokietijos cisoriumi telegramą su pasveikinimu savo ir tautos vardu.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS SO. OMAHA, NEBR.

Vakarelis Lietuvos naudai. Komitetas, susitvėręs čia gelbėjimui nukentėjusių nuo karės, parengė vakarelių, kurio programas sudėdė iš diskusijų, dainų ir šokių. Diskusuota temoje, ar reikia šelpti Lietuvos gyventojus ir kareivius, nu-

kentėjusius nuo karės. Prieš šelpimą stovėjo pp. A. Ukulis ir A. Poškus. Už reikalingumą šelpti kalbėjo pp. J. Bulavas ir J. Bilinai. Paskui leista per balsus, beveik visi balsavo už tai, kad kaip Lietuvos gyventojus, taip ir karveivius reikia šelpti. Diskusijoms pasibaigus, "Birutės" choras, p-lei T. Maslauskaitę vadovaujant, giliai padainavo "Ant Kelno Karkla Slibavo," "Už Giružės Tekla Upę" ir hymną "Lietuva, Tėvynė Musų." Paskui prasidėjo šokiai ir svaiginančių gerimų naikinimas. Tvarka nebuvo pagirtina. Pastebėtina, kad jaunos merginos šio prie baro gerti. Girdi, "mes bizni darome." Žmonių buvo virš 100. Pelnas skiriama naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje.

Ona Balčiūnytė.

Atsakymas p. Kipsui iš Pakapio. "Lietuvos" 5 num. tilpo korespondencija iš So. Omaha, Nebr., po kurios pasirodė Kipsas ir Pakapias. Viršminėtoje korespondencijoje viskas augtyn kojomis apversta. Koresp. rašo, kad užmanė tą darbą SLA. 87 kp., bet ne taip, kaip koresp. rašo. SLA. 87 kp. laikytame lapkričio 15 d. 1914 m. susirinkime tapo priimtas Genaitis įnešimas, kad būtų užprašytos visos So. Omahos dr-jos ir kuopos prisidėti prie L. S. F., kurį įsteigė vienuotinas (? Red.). Amerikos Lietuvių Seimas, atsibuvusio spalio 1-23 d. 1914 m., ir pats Genaitis tapo išrinktas delegatu nuo SLA. 87 kp. kreiptis laiskais prie visų So. Omahos dr-jų ir kuopų. Susirinkus visų 9 dr-jų atstovams, tapo išrinkta valdyba, ir kaip tyčia pateko beveik visi socialistai. Svarstyta apie L. S. F., įkurtą spalio 1-23 d. 1914 m. Visų 9 dr-jų delegatai mieliai sutiko su New Yorko Seimo nutarimais. Pradėjome vartyti darbą. Kipsas iš Pakapio rašo šiaip:

"Genaitis... pakėlė klausimą, į kurį fondą siųsti aukas." Jokio klausimo nebuvo. Jeigu visų dr-jų delegatai sutiko su New Yorko Seimu, tai ir žinojo, kokio seimo nutarimus svarsto. Toliau, Kipsas iš Pakapio rašo, kad Genaitis pakieš laiskus, gautus iš socialistų L. S. F. Laikuose esą agituoja už socialistų fondą. Ištik-

rujų gi buvo šitaip. 9 dr-jų delegatai nutarė, kad būtų gauti L. S. F. paliudijimai kolektoiriams, ir Genaitis buvo pavesta paliudijimais pasirūpinti ir sužinoti, kur ir kokius ženklelius galima būtų gauti. Aš kreipiaus prie susisėmų rašt, M. M. Račutės-Herman ir, gavęs laiską, perskačiau susirinkusiems 9 dr-jų delegatams. Tam laiske buvo tik nurodyta, kur galima gauti paliudijimus ir ženklelius, o Kipsui iš Pakapio pasirodė, kad ten baisiausias socialistų laiskas. Tame laiske nebuvo jokios agitacijos už socialistų fondą. Toliau K. iš P. rašo, kad susirinkime pakilo baisiausias triukšmas (K. iš P. apie "baisiausį triukšmą" nieko nerašo; sako, kad pakilo triukšmas. Red.). Jokio triukšmo nebuvo. Toliau Kipsas iš Pakapio rašo, kad Genaitis pasigyrė susirašęs su tokiais veikėjais, kaip p. Sidlauskas ir kiti. Tas irgi Kipso grynas įsmislas. Jokie susirašinėjimai ir Sidlauskai visai nebuvo minavojami. Bet kaip padarė 9 dr-jų delegatai su gautais kolektoirų paliudijimais, kurie buvo gauti iš L. S. F. Bene tik į gurbą sukimšo? (Apie tai K. iš P. nerašo, ir tas neturi jokio ryšio su korespondencija. Red.). Toliau K. iš P. rašo, jog Juvencienė paliudijo, kad Genaitis tik agitavo už socialistus, o ne atstovavo kuopos. Genaitis tuoj pradėjo rėkti ir pykti, neturėdamas ko atsakyti. Tas irgi neteisybė. Jokio riksmų ir pykių nebuvo. Buvome tik įsileidę į diskusijas. Kaslink priešingumo T. Pauksčiui, tai reikia pažymėti, jog Genaitis aiškino, kad privalu siųsti per fin. sekr. Dundulį T. Pauksčiui, nes Pauksčis dar tebebuvo L. S. F. idž. J. A. Genaitis.

Redakcijos prierašas. Kitai pušei suteiksime vietos pasiaiskinimui, jei matys tai reikalinga esant. Iš savo pusės pažymėsime, kad svarbiausio punkto, butent: jo prašalinimo iš kuopos atstovų skaitliaus, p. Genaitis neužgina.

Darbai. Nelaimė. Gyvulių skerdyklose, kurių didumu šiai miestai stovi pirmoje vietoje po Chicago, darbai eina nevienodai. Dirbama pilną laiką, kai-kur trumpiau. Darbo diena dabar yra 6—9 valandos. Darbininkų, stoviančių prie dirbtuvių vartų ir laukiančių darbo, yra nemažai. Iš lietuvių mažai bedarbių bematyti. Betgi yra ir tokių, kurie nedirba po 2—3 mėnesius; nevienam ir badas į akis žiūri. Užėjus nuo sausio vidurio tikrai lietuviškai žiemai, padėjimas daugelio bedarbių yra labai sunkus. Darbo įieškotojams nepatartina į čia važiuoti.

Sausio 13 d. lietuvių Petrą Cemerį dirbtuvėje patiko nelaimė. Betaisant mašiną, jam likosi nupjautas dešinės rankos nyktis.

A. Zalpys.

IS BALTIMORE, MD.

Drangija pagargeliaus šelpti. Čia gyvuoją didelė labdaringa šv. Vincento a Paulo draugystė, prie kurios priguli beveik visos Baltimorės katalikiškos parapijos. Lietuviai, kaip paskiaus kitų tautų atklavę, panašios organizacijos neturėję, ir lietuviui, nelaimėn patekuiam, reikdavo kreiptis į svetimus arba kit-kur. Dabar-gi rūpesnis čia pastangomis vietinio klebono, kun. J. Lietuvniko, ir kitų žmonių liko sutverta šv. Vincento a Paulo dr-stės šaka prie lietuvių parapijos. Šioji šaka bus po priežiūra vietinio klebono metus laiko, o paskui bus priimta į centrą. Draugystės tikslu yra šelpti visus pavargusius Baltimorės lietuvių, be jokių išimimų, kiek bus galima. Vaikučius našlaičius, taipgi vaikus ir tokių tėvų, kurie negalėtų savo vaikų tinkamai išauginti ir išauklėti, dr-stė stengsis priglauti šv. Vincento a Paulo prieglaudoje ir laikyti juos savo priežiūroje. Kitu dr-stės tikslu yra lankyti sergančius, reikale pasirūpinti įtaisyti juos į ligonbutį ir, kiek galima, prižiūrėti. Iki šiolei tokius nelaimingus retai kas aplankydavo. Dr-stė stengsis surasti darbo bedarbiams ir rupinsis ateiviais. Čia yra prielanka, ir nemažai atkeliauja lietuvių, kurie, pasitaikius kokiai nors klūčiai, neturėdavo prie ko šauktis. Abelnai, šv. Vincento a Paulo dr-stė rupinsis mielasirdystės dar-toje dr-jai paaukavo \$100.00 J. Kobis. Prie dr-stės prisirašė jau mičiū, kuris serga jau antras mėkeliolika žmonių, ir jie žada dar-tas ir negali vaikščioti. Į šią draubutis be jokio užmokėčio. Dr-giją daugelis žiuri kaip į vieną

stės pirminku yra J. Grebliauskas, jo pag.—J. Miliauskas, rašt.—J. Pautienius bei J. Vebris ir knygiūm—A. Ramoska. Knygiūm pareiga yra sergantiems parupinti knygy į ligonbutius, kad ten visuomet būtų ko pasikaityti. Lenkai, čekai ir kiti senai yra taip susitvarkę.

Aukos, pinigais, drabužiais, avalinėmis ir t.t., priima dr-stės pirminkas Jonas Grebliauskas, 500 So. Paca st. Dr-stei jau yra paaukavę: Dr-stė Sv. Jono Nepamceno—\$5, klebonas—\$5 ir Am. Laukaitis pažadėjo \$5; kitu sumetė po mažiau. Jei kas norėtų paaukoti sergantiems knygy, naujų ar senų, ly tik šios būtų nesudraskytos ir doro turinio, tinkamos ligonijoms, tai prašoma jas siųsti dr-stės knygiui: Ant. Ramoska, 654 W. Saratoga st. Knygos bus priduotos į ligonbutių knygynus Sv. Vincento a Paulo dr-stės globoje. Viename vietos ligonbutių randasi apie 10 lietuvių.

A. Ramoska,
Sv. Vincento a Paulo
Dr-stės knygius.

IS CRAIGNEUK, SKOTIJOJ.

Iš lietuvių gyvenimo. Šisai miestas yra lietuvių apgyventas. Žmonės randa sau užsiėmimo virstuliuose darbuose ir anglų kasyklose. Darbai dabar eina neblogai. Lietuviai čia turi keturias draugijas: socialistų sąjungos kuopą, blaivybės draugiją, lietuvių katalikų pašelpiną dr-ją ir "Spindulio" dr-ją. Gruodžio 31 d. Spindulio dr-ją buvo parengusi vakarą. Vakaras kaip vakaras, bet tvarka neapsakoma: per visą naktį kelta tokie nežmoniškas riksnias ir kaukimas, kad iš šalies žiūrint rodėsi, jog tai kokių nors laukinių vėselių. Bet kaip galima buvo laukti geros tvarkos, jei ir patys tvarkdariai, sakoma, buvo gerai jau įkaušę. Apie 12-tą valandą nakties buvo pėsigerta iki tokio laipsnio, kad žmogus žmogaus nepažino. Prie tokių aplinkybių ir kumščios paleista darbin. Mustynėse ne vienam perskelta pakausis, nosis ir uždauryta akis. Paskui matomai iš žvaigždžių išskaitę, kad po dabartinės karės kils karė tarp Rusijos ir Anglijos, ir išreikdami savo "priejautą" Rusijai, "išsiu-minę" baliauninkai apie 6-tą val. rytu pradėjo mūšį su angliais, paleisdami darbin plytas ir butelius. Ne vienas svečių, tarp kurių buvo iš kitur atvažiavusių, po šiam taip puikiam vakarui atsiadėjo nuo visokių lietuviškų vakarų. Mustynėse teko nevienam ir nekaltam nukentėti.

Taip tai pasielgia mūsų vakarutose. Jaunas Bernelis.

IS AURORA, ILL.

Vestuvės. Sausio 24 d. p. Klemenas Gusauskas apsigėdė su p-le Mikalina Poviete. Vestuvės labai gražiai ir tvarkingai buvo praleistos. Svečiai, pasilinksminę iki 12 val. nakties ir palinkę jaunavedžiams laimingo gyvenimo, gražiai išsiskirstė namon. Fr. La.

IS MASON CITY, IA.

Lietuviai. Darbai. Lietuvių čia mažas būrelis: kokia 30—40 šeimynų ir tiek pat pavienių. Draugijos nėra jokios. Manoma, švečiai, pasilinksminę iki 12 val. nakties ir palinkę jaunavedžiams laimingo gyvenimo, gražiai išsiskirstė namon. Fr. La.

Darbai čia eina neblogiausiai, bet darbas yra sunku gauti, ypač dabar žiemos laikui. Čia yra kelios cemento dirbtuvės, gyvulių skerdykla ir kelios plytų ir "talų" dirbtuvės, taipgi geležinkelio sapka. Pragyvenimas čia yra brangesnis negu kitur, ypač randos labai brangios. J. H. Alkonis.

IS SO. BOSTON, MASS.

Gausi auka. Vakarai. Sausio 24 d. Susivienijimo Liet. Sv. Kaz. Dr-ją savo laikytame metiniame susirinkime nutarė paaukoti iš saveto išdo \$100 nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Pingei nutarta pasiųsti tiesiog Vilniun Liet. Mokslui ir Dailės Dr-joms. Minėtoji So. Bostono draugija gyvuoja 25 metui ir per tą laiką šelpia našles ir našlaičius. Keletas dienų atgal toji dr-jai paaukavo \$100.00 J. Kobis. Prie dr-stės prisirašė jau mičiū, kuris serga jau antras mėkeliolika žmonių, ir jie žada dar-tas ir negali vaikščioti. Į šią draubutis be jokio užmokėčio. Dr-giją daugelis žiuri kaip į vieną

varbiausių ir geriausių dr. J. ne tikai So. Boston'e, bet ir visoje apylinkėje.

Muzikos konservatorija, kuria veda gerb. M. Petrasas, jau yra atidaryta prie 395 Broadway. Sausio 30 d. Liet. Lab. Dr. Jos svetainėje "Gabijos" dr. ja paties kompozitoriaus M. Petraso priežiūroje statė scenoje "Užburta Kuni-gaikių". Sausio 31 d. ta pati dr. ja bažnytinėje svetainėje statė ope-rete "Adomas ir Ieva." Gaidys.

IS MILWAUKEE, WIS.

Paskaita. Sausio 24 d. SLA. 177 kp. buvo parengusi paskaitas. Prelegentu buvo p. J. L. Vitkus. Paskaitos tema buvo "Oras Gam-toje." Paskaita pavyko. Publika liko užgandinta. Gaila tik, kad žmonių mažai atsilankė, nors žan-ga buvo uždėta. Ilgainiui mūsų žmonės, galima tikėtis, supras pa-skaitų naudingumą ir skaitlingiau pradės jas lankyti. Šių paskaitų vakarėlyje 8-9 metų p-lė F. Rut-kiutė gražiai paskambino ant piano keletą muzikos gabalėlių.

Pasėdėjo Karklas.

IS DES MOINES, IA.

Darbai. Draugijos. Nukentė-jusiems nuo karės. Šiuo tarpu darbai šiame mieste yra suma-žėje. Darbas gauti labai sunku kaip anglių kasyklose, taip ir vir-šutinioje fabrikuose.

Lietuviai čionai gyvena sutiki-me. Lietuviškų draugijų gyvuoja Lietuvių Užkės Kliubas ir šv. Jur-gio Dr-stė. Kaip girdėt, organizuo-jasi dar ir trečia, Lietuvos Suny ir Dukterų, draugystė su 2 pa-sėdintais skyriais: 5 ir 10 dolerių. Prie draugijos galės prigulėti vyrai ir moteris.

Kaip kitur, taip ir čia lietuviai nepamiršta savo brolių, kenčiančių nuo karės Lietuvoje. Sausio 24 d. balniukje pas p. V. Barauskį pri-siminta apie nukentėjusius nuo ka-rės Lietuvoje. Poni Pr. Taraska ir J. Kazlauskas pakalbėjo, ragin-dami aukanti. Berods, atsirado to-ki, kurie buvo bepradėję iš to ty-čiotis, bet jie veikiai nutildyta. P-lė Ona Kraipavičiūtė perėjo per sve-čius rinkdama aukas. Surinkta iš-viso \$7.25. Aukavo: po \$1.00—Jurgis Marcinkevičius, Vik. Ba-ranskis, J. Sabačius; po 50c—J. Nausėda, J. Miciulis, J. Kasparavi-čius, T. Jemser (amerik.) ir Ver. Kazlauskienė; po 25c—R. Ezekie-nė, A. Vasiliauskaitė, A. Vasilias-ka, O. Kraipavičiūtė ir J. Ka-razlauskas. Smulkiais sumesta dar 50c. Piniagai pasista L. S. Fondo išdėdinti per sekretorių.

J. Kazlauskas.

IS PROVIDENCE, R. I.

Vakara. Aukos Lietuvai. "Veikėjai." Sausio 24 d. L. P. P. (Liet. Piliečių Politiskų) Kliubas pa-renge vakarų. Žmonių prisirinko pilna svetainė taip, kaip niekuomet čia dar nebuvo. Programas susi-dėjo iš dainų, deklamacijų ir "Džian Bambos" spėjais.

D. L. K. G. (Gedimino?) Drau-gystė paskyrė \$50.00 nukentė-jusiems nuo karės Lietuvoje. L. P. P. Kliubas paskyrė \$10.00. Pini-gai laikomi kol-kas pas save, ize. Išrinkta komitetas valkšioti po namus ir rinkti aukas. Kol-kas, išrinktas komitetas dar nepradėjo veikti.

Daugelis vietos lietuvių yra įpy-kę ant tų vietinių "veikėjų," kurie savo netaktinių pasielgimų be rei-kažo erzina žmones. Neseniai čia buvo vienos draugijos vakaras. Programme, tarp kit-ko, buvo ir "Džian Bambos," kurio nebrai-šniavinama tūli vietos lietuvių, dē-lei nežinomų priežasčių, yra labai pamėgę. "Džian Bamba" šį kar-tą drožė tokį "spėčių," kad mergi-noms ir abeina padoriems žmoni-mis rausti reikėjo. Minėtoje vakare dainavo ir rusai. Pabaigoje pakelta diskusijos temoje: "Dėlko žmogus žudosi." Žmonės nenorėjo klausytis girtų kalbų ir išsiklėstė. Vakare viešpatavo žmonės, vadi-nantieji save "pirmieisiais" (iš tei-sybės, pirmieji tie žmonės su-pranta labai išvirkščiai). Su tau-tininkais šiai vakaras nieko bendro neturėjo. Nežiūrint to, atsirado "veikėjų," kurie pasiskubino para-šyti į savus laikraščius, išsivadina-mi tą vakarą "tautiska koše" ir ta "koše" prikiša tautiškai ir katali-kiškai vietos lietuvių daliai. Pana-ši neteisingi pasielgimai daugelis vietos lietuvių yra susierzinę. Pa-našus tų "veikėjų" darbas tai mat

"susipratimo platinimas" ir "nau-dos" nesimas savo santautiečiams lietuviams.

Chunksnarašis.

IS SO. MANCHESTER, CONN.

Prakalbos. "Dumblinas kai strikis." Sausio 24 d. vietos lietu-viai katalikai su Hartford'o "Lietu-vo Vyčių" 6 kp. pagelba suren-gė prakalbas miesto svetainėje. Žmonių buvo prisirinkę suviršum 200. Kalbėtojų buvo parkviestas kun. J. Ambotas iš Hartford, Conn. Prakalbos prasidėjo sepi-tintą vakarę ir traukėsi iki pusei po devynių. Prakalbos buvo pa-margintos dainėmis, deklamacio-jomis ir monologais. Pirmiausiai dvi merginos iš Hartford'o padeklia-mavo po porą eilių. "Vyčių" choras iš Hartford'o sudainavo "Vyčių Hymną." "Lietuva Tėvyne" ir "Ant Kalno Karklai Siubavo." Po dainų kun. J. Ambotas išėjo kalbėti apie dabartinę karę Euro-poje ir ragino žmones, kiek gali, šelpiti aukomis nuo karės nukentė-jusią Lietuvą. Savo kalboje kun. Ambotas priminė seimus, buvusius Chicagoje ir Brooklyn'e, vienok nesistengė priolindėti, kuris iš jų buvo "visuotinės." Pabaigoje kalbėtojas atsikreipė į Amerikos jaunimą, labiausiai į čia augusį, ir ragino organizuotis, steigti kuopas, knygynėlius, lavintis teatro dailėje. Esą tik per organizavimąsi, švieti-mąsi ir dalyvavimą viešose lie-tuvių susirinkimuose ir veikimuose gal pasieks gimusiam lietuvių jau-nimui apsilenksti su istautėjimo dva-sia. Kalbėtojas neklidė sau ne-patinkančių ypatų, laikraščių nei organizacijų. Užbaigus kun. botui kalbėti, išėjo su prakalba tu-las jaunas vaikinas iš Hartford'o, "Vyčių" kuopos narys. Jis aiški-no "Lietuvos Vyčių" organizacijos tikslą, įstatis ir kvietė vietos jau-nimą rasytis prie "Vyčių" ir su-tverti čia tos draugijos kuopelę. Jam užbaigus, p. B. Sarpokas iš Hartford'o suvaidino monologą "Advokatas," kuriuo publiką ta-bai prijuokino. Potam dvi mer-ginos padeklia-mavo po porą deklamacijų. Pabaigoje vėl tas pats "Vyčių" choras sudainavo "Ony-tę," "Oj, Oj" ir galop, sustojus publikai, Lietuvių hymną. Tuomi šių prakalbų programą ir užsiba-gė. Padengimui šių prakalbų ren-gimo lėšų ir nuo karės nukentė-jusiems Lietuvoje likosi surinkta \$10.75. Susirinkimo pabaigoje li-kosi sutverta čia "Vyčių" kuopa. Neseniai vieną vietos lietuvių pa-tiko nemaloni nelaimė. Jisai vė-lyvame laike naktį ėjo namo iš smulės. Buvo gerai prisikaušęs, o kadangi fiziškai buvo jau visai nusilpėjęs iš priežasčių prisikausio, tai prisėjo šlėtis prie mury. Palkistas, užtikęs jį besnaudžiant, nuvedė "svestainėn." Ant rytojaus nabagas užsmokėjo už nakvyne 9 dol. su centais ir parėjo namo vi-sas dumblinas kai "strikiš."

J. G.—tis.

IS CLEVELAND, O.

Iš lietuvių bionio lauko. Lietuvis A. B. Bartoševičia, kuris pastaru-jų laikų turėjo karčiamą, dabar pasistatė mūrą namą, kuriame ran-dasi bankas. Girdėtis, buk ma-noma prie to dar įteigti spaustuvę ir leisti savaitraštį. Spaustuvės įkūrimui ir, matomai, laikraščio lei-dimui žada susidėti trys: apte-o-rius, salūnionikas ir kunigas. Ko-kios pakraipos galės būti žadama-si laikraštis—nežinia, nes visi trys dalininkai yra skirtingų pažiūrų žmonės. Deja, pradėdami biznį, nauji dalininkai gerai padaryti, įteigti savo apgarsinimus-pliakatus atspausdintų švaria ir gryna kalba, nes dabar Cleveland'e matomus pliakatus, kaip galima spręsti iš kalbos ir rašybos, rašė, statė ir spausdino koks nors svetimitautis, bet joki būdu ne lietuvis. Jonas.

IS KENOSHA, WIS.

Vakaras. Sausio 31 d. vietos Sv. Petro parapijos giedorių įiegomis vaidinta "Užkerėtas Jačkus." Vaidin-mas gana gerai išėjo. Vaidin-tojai savo roles kiekvienas sąži-nėję ir vykusiai atliko. Publikos nemažai atsilankė, nors oras buvo prastas. Pabaigoje parapijos cho-ras, p. Kibarto vedamas, sušaukavo keletą dainų, kurios publikai pati-ko. Vakaras pasibaigė balium be svaiginančių gėrimų. Žmonės iš-siskirstė užgandinti vakaru.

Ten Buves.

Darbai. Darbai Kenoshoje, kaip regis, pradeda po truputį eiti ger-ryn. Vietomis priimdinėja darbi-

1. ENGLISH CAVALRY IN ACTION. 2. BRIDGE OVER MARSH BUILT BY GERMANS

IS KARĖS LAUKŲ.

Viršų: Anglų kavalerija mušyje. Apačioj: Vokiečių pastatytas per balas tiltas.

ninkus atgal darban. Bedarbių čia klauso yra sulyginamai didelis skaitlis, ir todėl darbo įieškoto-jams iš kitur nepatartina į čia važiuoti.

Victinis.

IS PHILADELPHIA, PA.

Iš SLA. Apskriejo veikimo. Dar-bai. Šis-tas. Sausio 24 d. Lietu-viškoje Svetainėje, Allegheny ir Tilton g-vės, Richmond'e, buvo SLA. VI apskriejo kuopų suva-žiavimas. Susirinkimas, organiza-toriaus J. Gaigalo atidarytas, pra-sidėjo 4 val. po pietų. Tarp kit-ko, buvo pakeltas klausimas apie sen-gnarių mokesčius. Sąryšyje su tuom susirinkime kilo didelis triukšmas. Nežiūrint to, nutarta mokėti pagal Mass. valstijos reikalavimą. Kai-kurie mažiaus išmanantieji kėlė triukšmą, kad, girdi, mokesčių su-lyginimas tai pavienių Susivieniji-mo narių darbo vaisius. Buvo įvar-dinami ir asmenys. Tikimasi, kad neužilgo tie, kurie kėlė triukšmą, supras savo klaidą ir pamatys, kad nutarimas buvo būtinais reikalin-gas.

Darbai Philadelphiaje ir apie-linkėje silpnai eina. Pragyvenimas sunkus. Ir karčiamese gėrimas kiek sumažėjo. Apart karčiamų, žymia vieta užima kliubai, kurių skaitlis vis didėja. Jie pagelbsti smulkėms išimti pinigų iš žmonių kišenių.

Nesikentimas tarp lietuvių dēlei "susipratimo" ir "nesusipratimo" yra didelis.

Alex. S. Reikow.

LAIŠKAS I REDAKCIJA.

Gerbiamoji "Lietuvos" Redakcija! Teisybės varden meldžiamas pa-talpinti žemiaus sekantį raštelį, at-sakymą į korespondenciją, iš Ke-nosha, Wis., tilpusią "Laisvės" 4-tame numeryje. Pagal teisybę, tasai atsakymas būtų turėjęs tilpti paboje "Laisvėje," kur tilpo ir pirmenis raštelis, tačiau to laik-raščio redakcija, patalpinusi kitus šmeiziantį raštą, atsisakė talpinti pa-lietųjų žmonių atsakymą.

"Laisvės" korespondentas, rašy-damas apie Kenoshos, Wis. sv. Petro parapijos susirinkimą, ne tik-tai apsimėžė nekaltais ypatas, bet ir su teisybe labai toli prasišlėkė.

Minimasai korespondentas, pasi-lėpęs po slapyvardžiu "Parapijo-nas," sako, kad, renkant parapijos raštinką, kandidatu buvo persta-tytas p. F. Bartkus, kuris gaves daugiausia balsų, bet nebuves pa-pažintas, kadangi esat teisingu žmo-gu ir jis nepatiks senai komi-tetui. Ištikrųjų gi buvo taip: nominuojant, pastatyta 4 kandida-tai į raštinkus ir balsavimo pase-kmės pasirodė šiosios: J. Vitkus ga-vo 4 balsus, J. Drukteinis—14, F. Bartkus—24 ir J. Valauskis—77. Tuomet paklausta, ar visi kandida-tai yra parapijonis ir ar turi kor-teles. J. Vitkus paaiškino, vargingos kelionės pasiekiau savo

namus. Nebeįžinti jų! Triobos be stogu, tvorų nėra, nei nei miu-telike, sodne medžiai arklų ap-griaužti.

Sveikinu su saviškiais. Nebe-tie. Į tą trumpą laiką taip staiga atsimaime. Matušė žymiai paseno, sesers išdžiūvo, išblyškę jų veidai. Raminu, tvirtinu, kad nėra ko liusti, nes miestuos kurias lietuvių draugijos, kurios ir suteiks dēl karės nukentėjusiems pašelpo. Nedžiugina jų tos žinios.

— Toki mus turtai, toki ir nuo-stoliai, net žmogui gēda pasisakyti. Ir kam rūpi tuos vargšų likimas?... Susilęs, pasilėjęs einu į laukus mušyti vietų pažiūrėti. Pliki išarti dirvonai juodoja. Duobių duo-bės, išilgai, skersai išskati rava-i, apkasai. Danguybė susaudytų arklų barkso. Varnos pulkai juos apsi-pietę lesa. Sumės riedamiesi pjauda-mies valkioja kaulius. Ir iš kur to-kia danguybė šunų atsirado?!

Cia-pat netoliese "brolių kapai." Greitomis padarytieji mažytėliai kryželiai vien belidija, kad žmonės pakasti. Žmonės... be vardų, pa-vardžių—kryželiai be parašų...

Nykul... Iš "anapus" iš "priešo" šalies žmogus atvažiuoja. Prisartinio prie-manės. Sustoja, žiuri į mane, il-gai žiuri ir tyli.

— Nei aprašyti, nei žmogui ap-sakyti negali, kas ten dabar dedas... rodydamas botagu Prūsų linkui ta-ria jis, visi kas tik gyvas bēga iš-ten. Namai tušti, langai apkalsti, bet karė beširdė ranka atluo-pišką ir kę tik rado sulaužę, su-maikino, net patalų, įgalvių plunk-snas svietan paleido.

— Žiuri ir rausti, kad pats arklus turi, kad į savo namus važiuo-j... Nutruksa keleivio kalba. Tyli, žiuri. Pypkė išsišmės, išsi-krapstės, tabako prisidėjęs, užsi-krupstė vėla byloja jis.

— Neseniai mačiau burį senelių ir mažų vaikų varė. Nerauda jie. Bet į jų veidus pažūrėjus širdis dreba, ašaros nesulaikomos byra... — Ir kam, kam to reikėjo?!

Istarej pasukinius žodžius, arklų supliekęs keleivius savaus ke-liais nudardėjo. Mano ausyse dar ilgai skarbėjo: "Kam, kam?" Temti pradėjo. Visa paprusė paraudė, vietomis ai-škiai gaisrai buvo matyti. Žemė su-vaitoj, tai patrankos skaudžiai, skaudžiai dusavo. Visą palikęs sunio lojimu lydimas kiutinau na-mon.

Ties namais dar vieną kapą už-ėjau. Čia kryžius buvo didesnis ir su parašu: "Stabs-kapitonas N. N. žuvo mušyje ties Naumiesčiu, spalio 26 d."

"L. Z."

LIETUVIAI PETROGRADO LIGONINĖSE.

"Liet. Žinių" 194-tame numeryje tie tilpo straipsnelis apie tai, kad Petrogrado lietuviai rupinasi savo suzeistaisiais sątautiečiais, atvežtais iš karės lauko į Petrogradą, ku-risai padaryta vienu svarbiųjų punkty suzeistųjų kareivių gydy-mui. Straipsnyje vaizdingai nu-piečiama santikiai tarp suzeistųjų ir vietinių lietuvių, kuom rupinasi ir kę veikia vyrai, kurie neseniai dar stovėjo kruvinos audros sukuryje ir turėjo bent tą laimę, kad anži-nai nepasilikio jų kraujais ap-taštytuose svetimuose laukuose.

Straipsnelis šėka: Jau buvo minėta, kad moksleiviai emėsi lankyti ligonines, įieškoti su-zeistųjų tautiečių. Pradžioje tas darbas nebuvo organizuotas, užtai budavo taip, jog vieną ligoninę lan-gi gana dažnai, o kitą visai ne. Dabar tas darbas sutvarkytas, greit gal nebėbus ligoninės, kuri nebūtų musų lietuvių-kareivių. Darbo tik tik gan daug, nes ligoninių bus bent keli šimtai ir vis naujų ati-dengiam. Nežiūrint į tai, nemaž draugų uoliai tą darbą dirba, bet reik pastebėti, jog yra ir tokių, ku-ris galėtų lankyti, o nelanko. Ki-tas gi pasakė: "Kę gi aš ten su-jais (suprask, kareiviais) kalbėsiu... Gēda. Nejaugi su savu žmogumi nebemoka susikalbėti! Bet tokių labai mažai. Musų žinioj jau yra virš 60 žmonių, bet tai nevisi, nes kitos ligoninės dar nelankomos. Kiek imanydami ir sugebėdami stengia-mės aprūpinti taip dvasinius, taip medžiaginius suzeistųjų reikalavi-mus. Pasikalbame, nuraminame, pasakojame, kas dedasi pasaulyje, dūdame laikraščius, knygucius (kny-gucius išrašėme už 20 rub.), kam reik paskaitome, parašome laišką t. t. Beto, kuriam reik išvažiuoti, tam suteikiame šiltus skalbinius, vargingos kelionės pasiekiau savo

Pinigus gauname iš lietuvių komi-

teto, o draugės apsiėmė skalbinių pačios pasiūti. Pastebėjus, jog to-kiu lankymusi suteikiame suzeis-tiesiems didelę moralę pasipirti. Kitas net džiaugsmo asaromis apsi-pila sutikęs lietuvi tolimame kraš-te ir tokioj nelaimėj. Juk kas jį geriau supras, kam jis geriau pasi-skys, jei ne savo tautiečių? Ypač blogame padėjime luna apsaugi-niai (ratniki), kurių dauguma ne-moka kalbėti rusiškai. Buvo toks atsitikimas. Apsauginis, rusiškai nemokęs, žmogus sergęs, bet ko-stolijai, net žmogui gēda pasisakyti. Misija pripažino jį sveiku, nes jis nemokėjo pasakyti, kas jam skau-da. Tik laimė laikų pasisekė ta-kareivi pasitikti. Tuoj kreiptasi, kur reikėjo. To visai—peržinr-jo jį kita komisija, pripažino nei-sveiku ir paluosavo 1 metams. Gerai, jei toks žmogus pakliuva-tų privatinėn ligoninėn. Čia ar kam-nors praneš, kad yra lietuvis, su-kuriuo negalima susikalbėti, ar pa-tis stengsis kaip-nors susikalbėti. Buvo taip. Vienoj tokių ligoninė-j gūlejo lietuvis, kuris rusiškai nei-žodžio nemokėjo. Galtingoji se-suo visai galvojo, kaip su juo su-kalbėti. Kame ten gavo lietuvi-šką maldaknygę, surado žmogų, ku-ris mokėjo kelius žodžius lietuvi-ka ir su jo pagelba parašė mašina pasveikinimą. Kareivis nemokė-jęs nei skaityti, skaityti su rastelė-ssuo. Bet jis nieko nesupratęs, nes parašytas buvo labai daryta kalba, o kai nemokanti dar skaityt, visi ten suvokti negalėjo. Karės ligoninės blogiau, kitur net blogai prižiuri-ma.

Viena draugė pradėjo suzeistu-sius mokinti saskaitojimo. Pra-džioje nevisi tenorėje mokintis, bet kai pamatė, jog tas, kuris mokino, išmoko gerai saskaitoti, emėsi ir kiti. Sako, labai džiaugiasi išmo-kę. Girdi, mės dabar turime dar-bu. Vienas tokių "mokinį," An-tanas Pranauskas, parašė draugei ir mažų vaikų varė. Nerauda jie. Bet į jų veidus pažūrėjus širdis dreba, ašaros nesulaikomos byra... — Ir kam, kam to reikėjo?!

Istarej pasukinius žodžius, arklų supliekęs keleivius savaus ke-liais nudardėjo. Mano ausyse dar ilgai skarbėjo: "Kam, kam?" Temti pradėjo. Visa paprusė paraudė, vietomis ai-škiai gaisrai buvo matyti. Žemė su-vaitoj, tai patrankos skaudžiai, skaudžiai dusavo. Visą palikęs sunio lojimu lydimas kiutinau na-mon.

Ties namais dar vieną kapą už-ėjau. Čia kryžius buvo didesnis ir su parašu: "Stabs-kapitonas N. N. žuvo mušyje ties Naumiesčiu, spalio 26 d."

"L. Z."

LIETUVIAI PETROGRADO LIGONINĖSE.

"Liet. Žinių" 194-tame numeryje tie tilpo straipsnelis apie tai, kad Petrogrado lietuviai rupinasi savo suzeistaisiais sątautiečiais, atvežtais iš karės lauko į Petrogradą, ku-risai padaryta vienu svarbiųjų punkty suzeistųjų kareivių gydy-mui. Straipsnyje vaizdingai nu-piečiama santikiai tarp suzeistųjų ir vietinių lietuvių, kuom rupinasi ir kę veikia vyrai, kurie neseniai dar stovėjo kruvinos audros sukuryje ir turėjo bent tą laimę, kad anži-nai nepasilikio jų kraujais ap-taštytuose svetimuose laukuose.

Straipsnelis šėka: Jau buvo minėta, kad moksleiviai emėsi lankyti ligonines, įieškoti su-zeistųjų tautiečių. Pradžioje tas darbas nebuvo organizuotas, užtai budavo taip, jog vieną ligoninę lan-gi gana dažnai, o kitą visai ne. Dabar tas darbas sutvarkytas, greit gal nebėbus ligoninės, kuri nebūtų musų lietuvių-kareivių. Darbo tik tik gan daug, nes ligoninių bus bent keli šimtai ir vis naujų ati-dengiam. Nežiūrint į tai, nemaž draugų uoliai tą darbą dirba, bet reik pastebėti, jog yra ir tokių, ku-ris galėtų lankyti, o nelanko. Ki-tas gi pasakė: "Kę gi aš ten su-jais (suprask, kareiviais) kalbėsiu... Gēda. Nejaugi su savu žmogumi nebemoka susikalbėti! Bet tokių labai mažai. Musų žinioj jau yra virš 60 žmonių, bet tai nevisi, nes kitos ligoninės dar nelankomos. Kiek imanydami ir sugebėdami stengia-mės aprūpinti taip dvasinius, taip medžiaginius suzeistųjų reikalavi-mus. Pasikalbame, nuraminame, pasakojame, kas dedasi pasaulyje, dūdame laikraščius, knygucius (kny-gucius išrašėme už 20 rub.), kam reik paskaitome, parašome laišką t. t. Beto, kuriam reik išvažiuoti, tam suteikiame šiltus skalbinius, vargingos kelionės pasiekiau savo

Pinigus gauname iš lietuvių komi-

teto, o draugės apsiėmė skalbinių pačios pasiūti. Pastebėjus, jog to-kiu lankymusi suteikiame suzeis-tiesiems didelę moralę pasipirti. Kitas net džiaugsmo asaromis apsi-pila sutikęs lietuvi tolimame kraš-te ir tokioj nelaimėj. Juk kas jį geriau supras, kam jis geriau pasi-skys, jei ne savo tautiečių? Ypač blogame padėjime luna apsaugi-niai (ratniki), kurių dauguma ne-moka kalbėti rusiškai. Buvo toks atsitikimas. Apsauginis, rusiškai nemokęs, žmogus sergęs, bet ko-stolijai, net žmogui gēda pasisakyti. Misija pripažino jį sveiku, nes jis nemokėjo pasakyti, kas jam skau-da. Tik laimė laikų pasisekė ta-kareivi pasitikti. Tuoj kreiptasi, kur reikėjo. To visai—peržinr-jo jį kita komisija, pripažino nei-sveiku ir paluosavo 1 metams. Gerai, jei toks žmogus pakliuva-tų privatinėn ligoninėn. Čia ar kam-nors praneš, kad yra lietuvis, su-kuriuo negalima susikalbėti, ar pa-tis stengsis kaip-nors susikalbėti. Buvo taip. Vienoj tokių ligoninė-j gūlejo lietuvis, kuris rusiškai nei-žodžio nemokėjo. Galtingoji se-suo visai galvojo, kaip su juo su-kalbėti. Kame ten gavo lietuvi-šką maldaknygę, surado žmogų, ku-ris mokėjo kelius žodžius lietuvi-ka ir su jo pagelba parašė mašina pasveikinimą. Kareivis nemokė-jęs nei skaityti, skaityti su rastelė-ssuo. Bet jis nieko nesupratęs, nes parašytas buvo labai daryta kalba, o kai nemokanti dar skaityt, visi ten suvokti negalėjo. Karės ligoninės blogiau, kitur net blogai prižiuri-ma.

Viena draugė pradėjo suzeistu-sius mokinti saskaitojimo. Pra-džioje nevisi tenorėje mokintis, bet kai pamatė, jog tas, kuris mokino, išmoko gerai saskaitoti, emėsi ir kiti. Sako, labai džiaugiasi išmo-kę. Girdi, mės dabar turime dar-bu. Vienas tokių "mokinį," An-tanas Pranauskas, parašė draugei ir mažų vaikų varė. Nerauda jie. Bet į jų veidus pažūrėjus širdis dreba, ašaros nesulaikomos byra... — Ir kam, kam to reikėjo?!

Istarej pasukinius žodžius, arklų supliekęs keleivius savaus ke-liais nudardėjo. Mano ausyse dar ilgai skarbėjo: "Kam, kam?" Temti pradėjo. Visa paprusė paraudė, vietomis ai-škiai gaisrai buvo matyti. Žemė su-vaitoj, tai patrankos skaudžiai, skaudžiai dusavo. Visą palikęs sunio lojimu lydimas kiutinau na-mon.

Ties namais dar vieną kapą už-ėjau. Čia kryžius buvo didesnis ir su parašu: "Stabs-kapitonas N. N. žuvo mušyje ties Naumiesčiu, spalio 26 d."

"L. Z."

LIETUVIAI PETROGRADO LIGONINĖSE.

"Liet. Žinių" 194-tame numeryje tie tilpo straipsnelis apie tai, kad Petrogrado lietuviai rupinasi savo suzeistaisiais sątautiečiais, atvežtais iš karės lauko į Petrogradą, ku-risai padaryta vienu svarbiųjų punkty suzeistųjų kareivių gydy-mui. Straipsnyje vaizdingai nu-piečiama santikiai tarp suzeistųjų ir vietinių lietuvių, kuom rupinasi ir kę veikia vyrai, kurie neseniai dar stovėjo kruvinos audros sukuryje ir turėjo bent tą laimę, kad anži-nai nepasilikio jų kraujais ap-taštytuose svetimuose laukuose.

Straipsnelis šėka: Jau buvo minėta, kad moksleiviai emėsi lankyti ligonines, įieškoti su-zeistųjų tautiečių. Pradžioje tas darbas nebuvo organizuotas, užtai budavo taip, jog vieną ligoninę lan-gi gana dažnai, o kitą visai ne. Dabar tas darbas sutvarkytas, greit gal nebėbus ligoninės, kuri nebūtų musų lietuvių-kareivių. Darbo tik tik gan daug, nes ligoninių bus bent keli šimtai ir vis naujų ati-dengiam. Nežiūrint į tai, nemaž draugų uoliai tą darbą dirba, bet reik pastebėti, jog yra ir tokių, ku-ris galėtų lankyti, o nelanko. Ki-tas gi pasakė: "Kę gi aš ten su-jais (suprask, kareiviais) kalbėsiu... Gēda. Nejaugi su savu žmogumi nebemoka susikalbėti! Bet tokių labai mažai. Musų žinioj jau yra virš 60 žmonių, bet tai nevisi, nes kitos ligoninės dar nelankomos. Kiek imanydami ir sugebėdami stengia-mės aprūpinti taip dvasinius, taip medžiaginius suzeistųjų reikalavi-mus. Pasikalbame, nuraminame, pasakojame, kas dedasi pasaulyje, dūdame laikraščius, knygucius (kny-gucius išrašėme už 20 rub.), kam reik paskaitome, parašome laišką t. t. Beto, kuriam reik išvažiuoti, tam suteikiame šiltus skalbinius, vargingos kelionės pasiekiau savo

Pinigus gauname iš lietuvių komi-

teto, o draugės apsiėmė skalbinių pačios pasiūti. Pastebėjus, jog to-kiu lankymusi suteikiame suzeis-tiesiems didelę moralę pasipirti. Kitas net džiaugsmo asaromis apsi-pila sutikęs lietuvi tolimame kraš-te ir tokioj nelaimėj. Juk kas jį geriau supras, kam jis geriau pasi-skys, jei ne savo tautiečių? Ypač blogame padėjime luna apsaugi-niai (ratniki), kurių dauguma ne-moka kalbėti rusiškai. Buvo toks atsitikimas. Apsauginis, rusiškai nemokęs, žmogus sergęs, bet ko-stolijai, net žmogui gēda pasisakyti. Misija pripažino jį sveiku, nes jis nemokėjo pasakyti, kas jam skau-da. Tik laimė laikų pasisekė ta-kareivi pasitikti. Tuoj kreiptasi, kur reikėjo. To visai—peržinr-jo jį kita komisija, pripažino nei-sveiku ir paluosavo 1 metams. Gerai, jei toks žmogus pakliuva-tų privatinėn ligoninėn. Čia ar kam-nors praneš, kad yra lietuvis, su-kuriuo negalima susikalbėti, ar pa-tis stengsis kaip-nors susikalbėti. Buvo taip. Vienoj tokių ligoninė-j gūlejo lietuvis, kuris rusiškai nei-žodžio nemokėjo. Galtingoji se-suo visai galvojo, kaip su juo su-kalbėti. Kame ten gavo lietuvi-šką maldaknygę, surado žmogų, ku-ris mokėjo kelius žodžius lietuvi-ka ir su jo pagelba parašė mašina pasveikinimą. Kareivis nemokė-jęs nei skaityti, skaityti su rastelė-ssuo. Bet jis nieko nesupratęs, nes parašytas buvo labai daryta kalba, o kai nemokanti dar skaityt, visi ten suvokti negalėjo. Karės ligoninės blogiau, kitur net blogai prižiuri-ma.

Viena draugė pradėjo suzeistu-sius mokinti saskaitojimo. Pra-džioje nevisi tenorėje mokintis, bet kai pamatė, jog tas, kuris mokino, išmoko gerai saskaitoti, emėsi ir kiti. Sako, labai džiaugiasi išmo-kę. Girdi, mės dabar turime dar-bu. Vienas tokių "mokinį," An-tanas Pranauskas, parašė draugei ir mažų vaikų varė. Nerauda jie. Bet į jų veidus pažūrėjus širdis dreba, ašaros nesulaikomos byra... — Ir kam, kam to reikėjo?!

Istarej pasukinius žodžius, arklų supliekęs keleivius savaus ke-liais nudardėjo. Mano ausyse dar ilgai skarbėjo: "Kam, kam?" Temti pradėjo. Visa paprusė paraudė, vietomis ai-škiai gaisrai buvo matyti. Žemė su-vaitoj, tai patrankos skaudžiai, skaudžiai dusavo. Visą palikęs sunio lojimu lydimas kiutinau na-mon.

Ties namais dar vieną kapą už-ėjau. Čia kryžius buvo didesnis ir su parašu: "Stabs-kapitonas N. N. žuvo mušyje ties Naumiesčiu, spalio 26 d."

"L. Z."

LIETUVIAI PETROGRADO LIGONINĖSE.

"Liet. Žinių" 194-tame numeryje tie tilpo straipsnelis apie tai, kad Petrogrado lietuviai rupinasi savo suzeistaisiais sątautiečiais, atvežtais iš karės lauko į Petrogradą, ku-risai padaryta vi

NUO REDAKCIJOS

Viel laikraščiai stundams rankraš-
čiai turi būti pažymėti autorius pa-
rašy ir adresu. Pasirašyti tie pseu-
donimai turi paduoti. Redakcijos ži-
dai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasileka sau teisę atstun-
tiams bei rankraščių trumpinti ir
taisyti.

Netinkamus rankraščių rankraščių
Redakcija, pareikla, gražina auto-
riui atgal jo išsiųstam.

Retika vėlada rašyti plunksna ir tik
ant vienos popiero pusės, paliekant
placius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Susikilo. Prieš porą savaitę
šiose skiltyse buvo rašyta apie tai,
kad šelpimas nukentėjusių nuo kar-
ės Lietuvoje pateko į tokias vė-
žes, kurios grėsia pilnu darbu su-
skylimu. Kai kurie mūsų laikra-
čiai čia Amerikoje tuomet pasiskui-
bino pranešti, kad suskylimas jau
įvyko. Taisi pranešimas juo tarpu
galėjo būti tikrai spėjimas. Ta-
sai spėjimas, kaip parodo vėlesnės
žinios, buvo, ant nelaimės, teisin-
gas.

Kas yra kaltas už suardymą
vienybės Lietuvoje—sunku pasakyti.
Kairieji kaltina dešiniuosius, sie-
gi—kairiuosius. Vienas faktas iš
visa ko aiškiai matosi: sudarytame
komitete nukentėjusiems nuo karės
šelpiti visų pačė, kaip galima
suprasti iš pranešimų, dešinieji; pa-
čė visų savo skaitlingumu, susir-
rinkimui privydamai didesni skait-
lių savų šalininkų. Turėdami dau-
gumą, jie ir sutvarkė reikalus taip,
kaip jiems rodėsi geriau. Supran-
tama, kairieji Lietuvos visuomenės
dalis, jausdamasi nukriaušti, ne-
galėjo sutikti su taip susidariusiu
dalykiu stoviu. Pono J. Bekampio
lupomis "Liet. Žinių" 194-tame nu-
meryje kairieji sako:

"...pažangūs mūsų visuome-
nės sparnas buvo bandęs ir tikrai
norėjęs susitarti su dešiniaisiais,
kad dirbtų kartu taip svarbiu šiuo
laiku ir taip, rodos, nieko bendro
su politika neturintį visuomenės
darbą, kokiu yra, be abejonės, ka-
rės aukų šelpimas. Ties bandomi
deja, nenusisekė ir nuėjo niekas.
Kaltębe už tai, kaip jau esame
kartą šioje vietoje pažymėję, krin-
ta ant dešiniųjų—ir vien ant jų.

"Ne vieta čia ir nei laikas dabar
vesti mums politikos ginčą su de-
šiniaisiais. Ir ne politika, paga-
liai, mums rūpėjo einant naujai
įsikūrusiom draugijon karės au-
kos šelpiti ir bandant susitarti su
dešiniaisiais dėl suorganizuojamo
draugijos valdybos, kurios rankose,
kaip žinoma, koncentruosis visas
šelpimo darbas.

Ir ne virstybė taip pat draugi-
jos valdyboje, kaip dabar mums
prikaitama, rūpėjo pažangiesiems
reikalauti valdybos reorganizuvi-
mo. Pažangiesiems rūpėjo tik,
reikalaujant valdyboje tam tikro
savo atstovų skaičiaus, kad drau-
gijos darbas nenukryptų vienon ku-
rion pusėn ir kad valdyba pačiu sa-
vo sąsatu galėtų turėti išties mu-
sų visuomenės, o ne vien dešinio-
sios jos dalies, išsikišimą.

"Tie iš dešiniųjų, su kuriais de-
lei valdybos reorganizuojimo buvo
tartasi, žino gerai, kad pažangie-
siems ne viespatavimas valdyboje
rūpėjo. Jie žino taip pat, kad pa-
žangieji buvo savo reikalavimuose
daug nusileidę ir nusileidę būtent
net iki to pažangųjų atstovų skai-
čiaus, kurį patys dešinieji pasile-
dė, sutikdami pagalios net ir su tuo,
kad dešinieji, naudodamiesi proga,
buvo pareikalavę padidinti savo at-
stovų skaičių dviem žmonėmis. Mes,
kalbėdami pereitą kartą apie tai,
buvome pažymėję, kad pažangieji
buvo jau nusileidę net per daug.

"Bet sutarimas neįvyko. Neįvy-
ko gi jis dėlto, kad dešinieji pa-
skutinę valandą atsisakė net ir nuo
to, ką jie patys buvo pasile-
dę, todėl būtina rinkti pažangųjų
atstovų žmogų, kuris ir pats buvo
atsisakęs stoti valdybon ir apie kurį
aiškiai buvo žinoma, kad jis nega-
lės dalyvauti valdybos darbuose.
Tatai buvo aiškus sutarimo ardy-
mas—ir ardynas ne iš pažangųjų
pusės. Ir ne pažangiesiems todėl
priklausė vienybės suardymas.

"...visi pažangieji bandymai
susitarti žlugo, žlugo ačiū dešini-
siems, kuriems todėl ir visa atsako-
mybė priklausė. Veltui dabar, nu-
duodami naujus, jie bando išsieti-
sinti prieš visuomenę. Kas pano-
rės besaliskai pažūrėti ir visą mu-
sų ginčą šiuo klausimu, tas mesti
atsakomybės ant pažangųjų už ne-
įvykusįjį sutarimą negalės.

"Išėjimas pažangiesiems dabar,
mūsų nuomone, belieka vienas:
atsisveikinti su draugija, už kurios
darbus atsakomybės, prie susidė-
vių sąlygų, jie negali ištęsti. Būti
gi priešdanga prieš visuomenę da-
bartinei draugijos valdybai, aiškiai
parodžiusia savo dešiniąjį veidą ir
neapdorėjusią įsileisti savo tarpan-
nųjų žmonių, kad gvarantavus to-
kiu būdu valdybos darbiu bešali-
kumą, pažangieji negali ir nepriva-
lo. Jie nus vienatins dabar. Bėra

kelias: aplėisti pačią draugiją, kuri
nenori, ar negali, su jais skaityties.
"Pažangiesiems reikia pasijie-
koti, ir tai kuogrečiau, šelpimo dar-
bui naujų kelių."

Taigi, sriovinis skylimas ir Lie-
tuvoje įvyko. Pažangūs Lietuvos
visuomenės sparnas atsiskiria nuo
dešiniųjų ir mano savistoviai veiki-
ti. Vienybė tenai palaidota, kaip ir
šonai pas mus.

Suskylimas Lietuvoje yra svar-
bus bei atsižūrinantis ir mums.
Iki šiolei buvo suprantama, kad vi-
sų trijų sriovių fondusna suau-
kantieji pinigai eis vienon ir ton
pačion vieton, kad Amerikos lietu-
vių suskylimas fondų klausime
įvyko ne dėl to, kad tikslas, ku-
riam aukos renkamos, yra įvairus,
bet dėl to, kad vietinės sąlygos,
grynai politiškos priežastys neleid-
davo visiem sueti kruvon. Buvo su-
prasta, kad suaukantieji pinigai eis
vienan centran Lietuvoje.

Dabar, kuomet tokio vieno ben-
dro centro nebus, kuomet sriovės
Lietuvoje pradeda atsklyromis veiks-
ti ir kuomet susidaro du sriovi-
niai centrai—prieš Amerikos lietu-
vių stovja klausimas: kas ką rems,
kurias sriovės rems esantieji fon-
dai.

Dešinėsios sriovės "Tautos Fon-
das," kaip galima spėti, rems savo
vienminčius Lietuvoje, tai yra de-
siniają sriovę. Abiejų likusių srio-
vių fondai prieš kiek laiko pasitū-
vė po gerą pluoštą pinigų Liet.
Mokslo Draugijai, kad ji apverstų
pinigus taip, kaip ras nukentėju-
siems nuo karės naudingiau. L. M.
Dr-jai vargu pati užsiims šelpimo
reikalais ir greičiausiai pinigų pa-
vės įstaigai, kuri užsiima šelpimo
reikalais. Kuomet buvo tikėtai vie-
nas centras, L. M. Dr-jai nebūtų
jokio klėblumo perduoti pinigų
tam centrui. Kuomet gi dabar įvy-
ko skilimas ant grynai partysvi-
kų pagrindu, Liet. Mokslo Dr-jai,
kaipo neutrali įstaiga, savistovos
aukų paskyrimas galės būti labai
keblus, jei abelai galimas, norint
prisiilaikyti neutraliskumą.

Formaliskai į dalyką žiūrint, tik-
rai susitvėrusių ant plačios papė-
dės komitetų nukentėjusiems sel-
piti iki šiolei yra tikėtai vienas ir tas
pats yra dešiniųjų rankose. Ta-
čias, kaip iš augščiaus stovinėsios
įsitraukos iš p. Bekampio straipsnio
matyti, pažangioji Lietuvos Visuo-
menės dalis; jeigu tik tai vadinā-
mos "nepermatybi" rusiškos aplin-
kybės leis, be abejonės, pasiskubins
turėt savą formalę įstaigą nuken-
tėjusiems šelpiti.

Pažangioji Amerikos lietuvių vi-
suomenės dalis, be abejonės, už-
jaucia pažangiems Lietuvos žmo-
nių sluogsniams ir šių sluogsnų
darbui ir noriau pritar-
negu kam nors kitam. Žinoma,
viena būtinių sąlygų yra tai, kad
pačiai darbas Lietuvoje susitvar-
kytų po dabartiniams suskylimui.

Amerikos lietuviai nori, kad jų
jų skaitikai tikrai būtų sunaudoti
tam tikslui, kuriam surinkti, kad
tonis aukomis būtų kuodaugias
susilepti nukentėjusieji nuo karės
ir tai svarbiausiai nukentėjusieji,
kurios karės ranka sunkiausiai pa-
žalytė. Tas stovi pirmoje vietoje.
Įvykus suskylimui Lietuvoje, su-
prantama, pažangieji amerikiečiai
rems darbą savo vienminčių užju-
ryje.

Tuom nusistato ir tautiškojo Lie-
tuvos Gelbėjimo Fondo pozicija.
Šisai Fondas privalėtų remti pa-
žangiąją Lietuvos visuomenės da-
lį. Tautiškoje spaudoje išreikšta
nuomonė, kad privalo remti susi-
tvėrusį Lietuvioje dešiniųjų val-
domą komitetą, yra teisinga, to-
kol nėra tenai susitvėrusio antrojo
komiteto. Susitvėrusi gi pažangųjų
komitetui, ta nuomone nupuoia, ir
prieš pažangius amerikiečius ke-
lias paaiškėja.

Tuomet aukų siuntimas ir per
Liet. Mokslo Dr-ją, jeigu šioji aiš-
kiai žinotų, kokios pozicijos laikosi
aukų siuntėjai, nestatytų tos drau-
gijos ir keblų ir nesmagų padėji.
mą.

Kadangi dar nieko tikro ir ga-
lutino apie stovį Lietuvioje nėra,
tai, mūsų nuomone, geriausia būtų,
jeigu amerikiečiai, siųsdami aukas
per L. M. Dr-ją, visuomet paži-
mėtų, kokios pozicijos jie laikosi
klausime dalykiu stovio Lietuvoje.
Tuom būtų išvengta galimų nesu-
sipratimų ir Liet. M. Dr-jai žinotų,
kaip jai reikia pasielgti.

Lietuvių-Katalikų Spaudos
Draugija. "Draugo" penktame
numeryje telpa protokolais sausio
24 d. 1915 m. Chicagoje laikyto

LIETUVIAI! REMKITE LIETUVOS GELBĖJIMO
IR AUTONOMIJOS FONDA.

Aukus siųskite šiokiu būdu: Money Orderis, Cekius ir t.t.
išrašykite vardu T. Paukščio, Pittston, Pa., ir pasiųskite J. O.
Širvydui, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

susirinkimo, kuriame įsteigta
"Amerikos Lietuvių-Katalikų
Spaudos Draugija" po globa Sv.
Povilo." Iš protokolo galima su-
prasti, kad svarbiausia priežas-
tim tos draugijos įsteigimui bu-
vo silpnas katalikiškos lietuvių
spaudos stovis Amerikoje. Na-
rystė paskirstyta į keturias ru-
šis: metinę—\$1.00, amžina—
\$25.00, dalininkystę—\$50.00 ir
garlės—\$100.00. Susirinkime
priimta naujosios draugijos ista-
tai ir išrinkta dalis valdybos.
Pirminkimu likosi išrinktas kun.
F. Kudirka. Prie draugijos pri-
klausa šie laikraščiai: "Tikryba ir
Dora," "Mokslėvis," "Draugas"
ir "Sviesa" (blatvininkų mėnra-
šis). Protokole net pažymėta,
kaip visi išsiskirstė, būtent: link-
ama.

Prie progos, vietoje yra užsi-
minti, kaip yra su Lietuvių Spau-
dos Draugija, kuri turi susisie-
piti apie save didžiausią skaitlių
mūsų laikraščių? Pernai turėjo bu-
ti draugijos seimas, tačiau, neži-
urint užsiminimų apie tai spaud-
oje, nieko nedaryta. Draugija per-
visus metus neapreikšė jokio
veiklumo. O draugijos veikimas
pastaruoju laiku yra labai reika-
lingas. Apsnūdimas ir apsilėdi-
mas privalėtų būti padėtas į šalį,
ypač matant, kad kiti viekia.
Prie darbo, gerbiemieji!

Lietuviai pas lenkus. Anglų
katalikų laikraštis "The New
World" šiuo metų 29-tame nu-
meryje paduoda žinutę apie len-
kių dieną sveikatos parodoje (ma-
tymai, Chicagoje). Toji diena
buvo Lenkų Viešų Darbininkų
(Social Workers) Klubu prie-
žiūroje laikyta. Tarp kit-ko, ži-
nutėje pažymėta šioms metams
išrinktoji klubo valdyba ir veiks-
lesnieji klubo nariai. Valdybos
narių pavardės randama "Jose-
phine Jokaitis, financial secy." Tarp
veiklių narių pažymėta p-
le "Stella Curlanis." Matomai, tai
dvi lietuvaitės.

Liudna matyti, kaip lietuviai
traukia pas svetimus dirbti, ku-

met patiemis lietuviams ant kiek-
vieno žingsnio stoka gerų darbi-
ninkų.

Kame priežastis tokiam apsi-
reikimui?

Laikraščioje. Šiomis dienomis
Chicagoje išėjo iš spaudos "Mu-
sy Drangas," laikraštis, kurį lei-
džia Chicago Lietuvos Draugi-
jų Sąjunga. Redaktorium pasi-
rašo p. Pr. Butkus, pagarsėjęs
tarp nepasekmingai pasibaigusiu
"lietuviškųjų smalavirų" triuk-
šmu. Laikraštis esąs mėnesinis.
Be bėgančių ir drauginių žinių ir
lietuvių būziniųjį antraščių, nu-
meryje yra keletas mažųjų straip-
snelių.

Šis savaitę pasirodė pirmas chi-
cagiečio Z. Vitkausko suredaguo-
tasai "Laisvosios Minties" nume-
ris. Numeris įvairus. Iš naujo-
jo redaktoriaus "credo" supran-
tama, kad laikraštis stovės ant
šieklių pamatų:

Tautybė pripažįstama svarbiu
kultūros veiksmu. "L. M." bus
tauto priešpados priešininkas,
demokratiško valdymosi šalinin-
kas. Laikraštis rupinsis darbinin-
kų reikalais. Tikėjimas pripa-
žįstama privatistui asmens daly-
nais, tačiau apie tikėjimą neatsi-
sakoma kalbėti. "L. M." veng-
sianti polemiką, o jei reikėtų po-
lemizuoti, tai neuzkabinsianči
ypatų. Busiū rupinamasi viešų
ir parapijinių mokyklų reikalais,
ukininystė, moterų klasiu ir t. t.

Iš pirmo numerio galima ma-
tyti, kad laikraštis neis pilnai ta-
pačia vaga, kuria jį vedė Dr.
Šliapas.

Naujas laikraštis žadą pasirody-
ti. Mums pranešama, kad mano-
ma išleidinėti naują laikraštį "Sau-
lėtekis." Laikraštis busis bepa-
rtyviskas ir daugiausia atydos at-
kreipsis į ukininų reikalus, bet bu-
sį ir kitų skyrių. Kiek galima su-
prasti, naujasai laikraštis, jei su-
manymas įvyks, išeis Michigan val-
stijoje arba Chicagoje.

Dr. J. KULIS.

Džiova ir jos Platinimasis.

(Paskaita, skaityta Chicago Tuberkuliozo Instituto parodoje lai-
ke lietuvių dienų).

Džiova yra limpanti liga. Ne-
taip limpanti, kaip rauplės, difte-
rija ar skarlatina. Savo lipumui ji
nėra panaši į kraujo užnuodi-
dimą ir kitas tam panašias ligas.
Kuomet džiova žmogui prilimpa,
kuomet žmogus ją jau yra gavęs,
tai tas reiskia, kad jisai jau turi
savyje džiovos bakterijų. Ši liga
ficialiskai vadinasi "tuberkuliozė".
Limpamoji bakterija yra tuber-
kuliozo bakterija, kuri išrodo tar-
tum mažas grūdukas, grumtelis,
arba "tubercle." Tas grūdukas, ar-
ba "tubercle," pasidaro šitaip: ku-
omet džiovos bacila apsigyvena orga-
nizme, kraujo celės nesiglausi ją pa-
naikinti, apsupdamos bacilę "fi-
brais," kad bacila nesidaugintų ir
kad jos produktas neineitų toliau
į organizmą ir neužnuodintų dau-
giaus kraujo.

Kuo daugiau randasi žmogaus
organizme džiovos bakterijų, tuo
daugiau randasi tokių "fibrų",
grūdukų. Jeigu organizmas pa-
lieka tvirtas, džiovos bakterija ne-
begali išeiti į organizmą, iš apsu-
pusio ją grumtelio ir, išnaudojus
visą maistą, apsisotja daugimui bei
augimui ir pavirsta į "sporą," arba
bakterijos gūstą, arba ir visai nu-
miršta. Tuomet šitame grumtele-
lyje bakterijos gali pasilikti per vi-
są žmogaus amžių, nieko blogo
daugiau nepadarydamos, ir žmogus
gali nejausti daugiaus nuo jos jo-
kių nesmagumų, arba džiovos žen-
kų. Bet, jeigu, organizmas nusilp-
nėtų, ypačingai tos dalis, kur buvo
pirmiaus apsigyvenusios džiovos
bakterijos, tai bakterijos gali atgy-
ti ir vėl pradėti daugintis ir savo
produktus po kūną plėsti. Tuom
vėl pasirodytų džiovos ženklai.

Bakterija yra mažas gyvūnelis,
be padidinimo stiklo žmogus
akiai nematomas. Bakterijų yra
daug visokių rūšių, arba veislių,

Bakterijos ne visos yra pavojingos.
Kitos yra net ir naudingos; pa-
ryzdžiui, tos, kurios daiktus supu-
do, išskirsto ir išdalina į mažas da-
leles, kas vėliaus pavirsta į kitą
kūną. Kitos gi bakterijos yra
kenksmingos. Džiovos bakterija
yra viena iš bjauriausių bakterijų.
Ją yra labai sunku užmušti visoi-
kiais vaistais. Jos išmatos, arba jos
produktai, yra labai dideli nuodai
žmogaus kūnui. Pagal savo iš-
vaizdą, džiovos bakterija priklauso
prie bacilų, tai yra pailgos išvaiz-
dos bakterijų.

Liga tuberkuliozė, arba paprastai
vadinama džiova, yra išplitojus
plačiaus negu kokia kita liga ant
svieto. Džiova serga daugiaus
žmonių ir nuo jos daugiaus miršta
negu nuo kokios kitos ligos.

Džiova limpa kaip prie žmo-
nių, taip ir prie visokių gyvulių.
Tarpe šaltakraujų gyvūnų retai
atsitinka tuberkuliozė, matomai dėl-
to, kad džiovos bakterijai tokių
gyvūnų kūno temperatūra nepat-
inka. Naminių gyvulių dažnai ser-
gusio ją grumtelio ir, išnaudojus
visą maistą, apsisotja daugimui bei
augimui ir pavirsta į "sporą," arba
bakterijos gūstą, arba ir visai nu-
miršta. Tuomet šitame grumtele-
lyje bakterijos gali pasilikti per vi-
są žmogaus amžių, nieko blogo
daugiau nepadarydamos, ir žmogus
gali nejausti daugiaus nuo jos jo-
kių nesmagumų, arba džiovos žen-
kų. Bet, jeigu, organizmas nusilp-
nėtų, ypačingai tos dalis, kur buvo
pirmiaus apsigyvenusios džiovos
bakterijos, tai bakterijos gali atgy-
ti ir vėl pradėti daugintis ir savo
produktus po kūną plėsti. Tuom
vėl pasirodytų džiovos ženklai.

Džiova labiausia limpa nuo ma-
žumos iki 35 metų amžiaus. Po
35 metų amžiaus žmogaus kūnas
yra stipresnis ir geriaus atsispiria
prieš džiovos ligą.
Saulės šviesa yra didžiausia džio-

ga, bet kuomet jos esti pagautos ir
uždarytos, tai džiovos liga prie jų
labai kimba.

Zydai, pagal statistikos parodę,
mo, džiova serga mažians negu ki-
tos tautos. Amerikoj nigeriai, ir
airiai greičiaus gauna džiova negu
kitų tautų žmonės.

Džiova, galima sakyti, yra di-
didžiausia žmonių naikintoja. Didė-
liose miestuose, kur žmonės dau-
giaus susispietę į kruvas, pagal sta-
tistikos parodymą, iš kas septynių
numirusių vienas buna džiova mi-
ręs. Pagal Sv. Valstijų cenzus
padavimą, Amerikoje yra apie
1,500,000 žmonių, sergančių džio-
va, apie po vieną iš 60 žmonių.

Daugiausia džiova serga žmonės
tose vietose, kur oras maitosi. Vie-
tose gi, kur oras yra pastovus ir
šiltas, džiovininkų skaitlines yra
mažesnės. Labai mažai džiova se-
rgančių yra kaūnuose ir aplamai
augštai stovinėse vietose.

Džiova prikimba visokiais bu-
dais. Jinai įsikverbia į kūną per hy-
gieną, per kurią gali ineiti. Daž-
niausia ji prikimba prie plaučių,
kuriais kvėpuodamas, žmogus drau-
ge su oru įkvėpia ir džiovos bakte-
rijas. Žmogus džiova gali gauti
dar prieš gimimą, nuo savo tėvų,
jei šie yra džiovininkai. Apart
plaučių, džiova randasi ir kitose
kūno dalyse, kaip tai: kauluose,
sunaurose ir limpatikuose. Iš 500
žmonių, sergančių džiova, apie šim-
tus gauna ligą nuo tėvų, apie 100
ligonių esti gavę džiova nuo bro-
lio ar sesers. Likę 300 ligonių yra
gavę džiova kur nors negyvenda-
niui. Iš šių skaitlinių matome, kad
2 penktos dalis džiovininkų gauna
džiova savo šeimynose. Darbinin-
kai, dirbami prie kailių (skurų)
išdirbimo, dažnai džiova gauna nuo
savo rankų, čiupinėję kailius gyvu-
lių, sirgusių džiova.

Džiova serganti žmonės nebūtų
labai pavojingi, jeigu jie saugoty-
si, kad kiti nuo jų džiovos negau-
tų. Žmogus, sergantis džiova,
spjaudaudamas per dieną vienam
kambariui, prispjaudytų apie 20-
000,000 tuberkuliozo bakterijų, ir
jeigu tas jo spjaudulys išdžiūtų, tai
tie visi milijonai bakterijų skrajotų
to kambario ore. Kiek tų bakteri-
jų galėtų įkvėpti ir savo plaučius ir
kiek jų su celėmis prarytų žmo-
nės, budami, tame pačiame kam-
baryje? Ir ar ilgai imtų gauti
džiova žmonėms, bunantiems vie-
name kambaryje su liginiu ir kvė-
puojantiems vienu oru su džiovi-
ninku, spjaudančiu visur? Aišku,
kad neilgai galėtų būti žmogus ne-
gavęs džiovos. Nesenai nuspaus-
tame spjaudulyje bakterija gyvena
ir dauginasi. Kuomet spjaudulys
išdžiūsta ir, išsiskirstęs, skrajuoja
su oro dulkėmis, tai bakterijos yra
apmirusios arba pavirtusios į spo-
ras. Kuomet gi tokios apmirusios
bakterijos gauna drėgnumo ir nor-
mališką šilumą, įsikverdbamos,
sakyšime, žmogaus kūną, tai jos
pradeda vėl gyvuoti ir dauginis.
Tas parodo, kad žmogus, budamas
kambaryje, džiovininko prispjau-
dame, negali išlikti negavęs džiovos.
Kiekvienas turintis plaučių džiova
atsikosi ir spjauna storais skrep-
liais. Lengva suprasti, kad kiek-
vienas žmogus privalėtų turėti tiek
proto, kad nespjaudžius taip, kad
spjaudulys galėtų išdžiūti ir pakilti
į orą, nes spjaunantis gali turėti
džiova ir savo neapgalvotai spjau-
dymu kitus gali užkrėsti ta liga.
Dikčiai kosiantiems ir atsispiau-
nantiems reikėtų spjauti spūtan-
kuriame turėtų būti vandens, su-
maišyto su trupučiu karbolinės rū-
šies ar kalkių, nes tokia sumaiša
panaikina džiovos bakterijas. Ne-
tik nuo spjaudymo, bet ir nuo ki-
tųjų žmogaus išmatų džiovos bakte-
rijos su dulkėmis nusėda ant že-
mės, ant sienų ir ant kitokių pa-
darų.

Žmogus, pačiupinėjęs tokį pa-
darą pirštais, paskui gali įvalgyti ar
įtrinti kur kitur džiovos bakteriją.
Žmogus džiova gali gauti ne tik
plaučius, bet ir ant odos, kur pa-
sidaro džiovos žaizdos; džiova įe-
dama taipgi kauluose, viduriuose ir
kitose kūno dalyse.

Džiova labiausia limpa nuo ma-
žumos iki 35 metų amžiaus. Po
35 metų amžiaus žmogaus kūnas
yra stipresnis ir geriaus atsispiria
prieš džiovos ligą.
Saulės šviesa yra didžiausia džio-

vos naikintoja. Tuberkuliozo bakte-
rijos labiausia bijo saulės švie-
sės ir tyro oro. Buvo padarytas
tokis mėginimas: du žuikiai buvo
pagauti, ir abiems džiovos bakte-
rijos įlepiant; žuikiai tokiu būdu
buvo užkrėsti džiova. Vienas žui-
kių buvo paliktas uždarytas, o ki-
tas paleistas bėgioti lauke po rytų
orą.

Pas uždarytąjį žuikį džiova išsi-
vystė pilnoj savo formoj, kuomet
pas žuikį, bėgiojusį lauke po ty-
tų orą, džiovos ženklai buvo visi
maži, ir vėliaus tie patys visai pra-
nyko.

Džiova daugiausia plėtojasi už-
darytose tamsiose, mažai saulės
apšviestose ir drėgnose kam-
baryuose, kuomet šviesuose, saulė-
suose ir išvėdintuose kambariuose
džiovos bakterija negali užsilaikyti.
Jeigu bakterija nepastumpa, tai ji
bent apmiršta ir daugiaus nesi-
platina.

Kuomet žmogus yra sveikas ir
jauciais stiprus, tai prie jo džio-
vos bakterija nelabai limpa. Tu-
berkuliozo ligos tokia ypata ne-
gauna, jei ir turėtų artimų susne-
simu su džiova sergančiais žmo-
nėmis. Kad džiovos bakterija ir pri-
lipytų prie rankų ar kitur kur ant
sveiko žmogaus odos, vistiek jinai
negali į kūną ir į kraują ineiti, nes
odos celės neperleis į organizmą
šiam kenksmingam kūnui. Bet jeigu
ir pas sveiką žmogų pasitaikytų
kur nors odos pertrūkimas, arba
jei žmogus nesveikas, džiovos bak-
terija gali ineiti į kraują ir padaryti
išvirsaus žaizdą. Tas pats atsi-
tinka, kuomet džiovos bakterija
įkvėpi į plaučius, į gerklę ar nuriję
pilvan. Ten taip pat yra celės,
kurios gina organizmą nuo kenk-
smingų kraujui kūnų.

Ištirta, kad burnos seilėse yra
randama visokių bakterijų, kurios
gali padaryti daug skirtingų ligų,
vienok tas nereiskia, kad žmogus
jau serga. Iš to matyti, kad žmo-
gus limpančias ligas greičiau gau-
na, kuomet kokį nors nesveikumą
turi pirma tai įgaivs.

Kad žmogus, ir džiova turintis,
užsilaikytų higieniskai, sveikai ir
svariai, išėtų užtektinai į šviežią
orą ir saulės šviesą, gautų iki va-
liai pasilavinę, pavaiškėję ir gerai
pavalgyti, tai toks žmogus gali pa-
likti daug sveikesnis, ir galop džio-
vos simptomai gali visai pranykti.

Kalbant apie džiovininkus, gali-
ma nurodyti į vieną įdomų, nors
ir liudną apsirėiskimą. Žmonės,
sergantį džiova, paprastai ateina pa-
s gydytoją pervėlai, kad išgydytų
juos nuo tos ligos. Paskui, einant
ligai tolyn, ligonis labiau bijo dak-
toro ir bijo gerti gyduolių. Tokio
ligonio kunas buna jautrus ir vil-
stis prie gyvenimo pasididimui. To-
dėl jam išrodo, jog jis galis gyve-
nanti ir ši liga jam nieko blogo
nepadarysianti. Tokiu būdu liga
plėtojasi savo keliu, o ligonis per
savo neabtojimą praleidžia daug
brangaus laiko, kurį galima pra-
džioje sunaudoti, rasi, lengvam
džiovos sulaukymui.

Džiova plėtojasi lėtai, netaip kaip
kitos ligos, kurios žmogų susyk į
lovą paguldo. Džiova gavęs, gali
vaikščioti kelias savaites, o kar-
tais net ir kelis mėnesius, vis men-
kai jausdamas, kad turi džiova.
Vientieliais paviršutiniiais ženklais
gali būti silpnas kosėjimas ar men-
ko skaudėjimo jausmas. Tas ro-
do, kad baisioji liga atsilankė.
Kuomet gi žmogus nebegali jau
vaikščioti, jo džiova yra sunkiai iš-
gydoma, arba ir visai, rasi, neiš-
gydoma. Tuomet plaučiai gali būti
jų sugadinti, pilvo plėvės beveik
praestos ar kiti organai sugadinti,
o jų naujų juk neįdėsi.

Kol tuberkuliozo bakterijos nėra
dar sugadinusios žmogaus vidu-
rinių organų, kol žmogus kraujas
dar perpildytas milijonais džiovos
bakterijų—džiova, prisilaikant hy-
gienos taisyklių ir kai-kada truputį
gyduolių priedant, esti išgydoma.

BAISUOLIS.

(Pagal E. Čirkovo Volschik.)

(Tasa.)

Jonukas klausėsi motinos pasikalbėjimo su vežėju ir niekaip negalėjo suprasti, kas per žmonės yra tie, kurie apgriauna ir apgauna, o nuo policijanti bei kazokų bėgioja... Motina, štai tik-ką dabar pirk Jonukui rudeniui palitona, kuris, popierin suvyniotas, dabar gulėjo pas Jonuką ant kelių kurįs jam labai patiko, ir Jonukas taip labai džiaugėsi, kad jis jau nupirkta ir niekas iš jo palitono jau neatims.

— O mano naujajį palitona, mamytė, taip gi jie padarė?

— Viską, ponaičiuk, padaro jie. Ant tavęs mažiausio siulelio nerastum, kuris būtų ne jų, darbininkų, padarytas, atsakė vežėjas, o motina truktelėjo Jonuką už rankovės ir piktai sušuko:

— Nutik! Ar gi jau su juimi kalbėtis!?

O vežėjas vis dar filosofavo toje pačioje temoje, kol Jonuko motina neužkrito:

— Tau pačiam, balandėli, ne pro šalį būtų policijoj atsidurti!...

Tuomet vežėjas drūčiai truktelėjo vadelėmis, užkeikė ant savo arklio ir jau nieko daugiau nekaltėjo.

Taip ir parvažiojo Jonukas namo su neišrūtu klausimu kaslink tų žmonių, kuriuos darbininkais vadina...

— Sesyte! Mės matėm darbininkus,—slaptai pasakojė Jonukas savo sesutei.—Dievaži! Išties, matėm!

— Kaip jie išrodė?

— Jie... toki... Jie į kaimiečius panašūs...

Kasdien ir namie ir kieme, kur Jonukas bovi-jasi po pusryčių ir pietų, vis dažniau ir dažniau kalbama apie tuos žmones, kurie mieste sustabdo fabrikus, dirbtuves ir nenori dirbti, vienok iš tų kalbų nei jokiū būdu negalima suprasti, kvaile ar protingi tie žmonės. Namie, kuomet apie juos kalba, sako buk jie esą kvaile, kieme gi sakoma, buk tai protingi žmonės.

Kartą Jonukas kreipėsi prie jaunesniojo kiemo sargo su klausimu:

— Ar gi, išties, jie gali sustabdyti fabriką?

— Labai lengvai, Jonuti.

— Bet kaip jie tai gal padaryti?

— Išleis iš fabriko garą, ir po viskam, arba ir

taip—gal apiešti ir jau pats fabrikas nedarbės.

— Štai koki jie!... Tai, kaip tau rodos, tai ir

šitas mano naujas palitonas be jų nebūtų matęs šio svieto?...

— Žinoma.

— Ir žiponas?

— Ir žiponas ir kelinės ir marškiniai... Vaik-

ščiotum, kaip motina pagimdė.

— Nuogas? Koks juokingas!... Mano ma-

mytė man iš užrubežio išrašytų.

— Na, o tu manai, kad užrubežij tai patįs pa-

sidas. Sustojus ten darbininkams dirbti arba trau-

kiniams bėgioti, kaip gi tuomet būtų galima išra-

šyti?

— Traukiniai nesustos!

— Nežinia, vienok kalbama, kad neužigo visi

geležinkelio darbininkai sustreikuos.

— Tai kaip mano tėvelis parvažiuos?

— Jau gal prieis ant lazdučių parjoti.

— Hm... Niekus tauški ir daugiau nieko. Aš

pasakysiu mamytėi, tai tau parodys taip negražiai

apie mano tėvelį kalbėti...

Jonukas nutilo ir neleido akis žemyn. Paskui

gi paglostė savo naujojo palitono rankovės ir paklausė:

— Sakysi, kad šitą mano palitona pasiuvo ir

darbininkai?

— Žinoma, kad jie!... Jonuti, motina tik tave

pagimdė, o visa kas ant tavęs randasi—vis tai

darbininkų darbas...

Praslinkus dienas dienoms, nustojo bėgiojes ir

skambines gatvėje tramvajus, sustojo eję laikra-

ščiai, užsidarė viešos įstaigos ir užtemo pirmias

svietusios gatvės liampos. Dar porai dienų pras-

linkus, sustojo vietinio geležinkelio traukiniai ir

stotyje buvo kalbama, kad neužligo prasidės ge-

neraliskos geležinkelio streikas.

Būtinai turėjo parvažiuoti namo Jonuko tėvelis,

vienok neparvažiojo. Motina nerimavo ir ant visų

pyko. Namie visi keikė ir niekino visokiais bu-

dais darbininkus, o Jonuko jau visai neleido kie-

man. Jis čielas valandas sėdėjo prie lango ir degė

degę žingiedum: kas dabar dedasi gatvėje?

— O ar greit, mamytė, tėvelis parvažiuos?...

— Jis parvažiuoti negali...

Ir tuojau motina ėmė keikti streiką, darbi-

nikus ir tėvą.

— Nejaugi, mamytė, jie gali?...

— Ką-gali?...

— Užginti bėgioti traukinjams?

— Pasirodo, kad gali... A, paliauk apie tai!...

Motinos akys pasirodė ašaros, o veidas taip

baisiai ir piktai susiraukė, kad Jonukas nutilo ir

atsisukęs langan vėl su baime žingiedavo, kas

dedasi dabar gatvėje?

— Jeigu aš pajiečiau ir valią turėčiau, tai

aš jiems!... Visus nubausčiau!... Visus nuteis-

čiau!...

Diena iš dienos mieste darėsi baisiau ir bai-

siau. Iš vakaro dar gatvės tustėjo, krautuvės užsi-

darinėjo: ant jų durų ir langu buvo dedamos sto-

ros—geležinės stangos; greitai darėsi tamsu ir

priegtam bangu. Naktimis prie kurinantiųsi gat-

vėse ugnelių stovėjo sargyboj kazokai ir polici-

jantai.

Kartais, vidurnaktį, Jonukas, iššokęs iš pata-

los, basas, pribėgdavo prie lango ir žiūrėdavo gat-

vėn.—Kaip dabar tenais...

Liepsnojasi ugnis, tamsios didelės žmonių fi-guros, it laukinių žmonių, šokinėja raudoname ug-nies atspindyje... Kas-kas jose baisaus, ypatingo, nesuprantamo... Jos, it kokios smėlios, juda—bruzda, saldo kojas naktįje, gatvėje... Papučia šaltas vėjelis ir perbėges per visą jo kunelį, supur-to ji... Rods, kad kaž-koki žmogėdos pagavo vai-kiuką, iškepė ant ugnies ir suvalgė... Ak, tas tėve-lis! Kur jis dabar?... Pasidaro šalta ir baisu... Jonukas bėga savo patalinėn, kur taip šilta ir mink-šta.

Pabudusi motina klausia:

— Tu nemiegi?... Kur vaikščiojai?...

— Mamytė, ugnelė vis dar kurinasi! Vis dar

tie žmonės ties mūsų langais stovi.

— Užmig!... Tai niekis... Nesibijok! Kad

tik tėvelis būtų namie!...

— Mamytė!...

— Ką, mieliukai?!

— Aš noriu su tavim sykiu gulėti... Aš, vien-

as budamas, ko tai bijausi...

— Ko bijaisi, balandėli?

— Baisuolio!...

— Kokio baisuolio?

— Visokių, mamytė...

— Eikš pas mane!...

Jonukas linksmai išsoko iš savo lovitės ir at-

bėgo pas motiną. Atsigulęs po užklode, jis spau-

dėsi prie motinos ir vis kuždėjo jai po ausim:

— Jie viską, viską gal padaryti!...

Motina tuojau užsuko, o Jonukas, iškišęs iš-

po užklodės galvą, žiūrėjo sienon, ant kurios šoki-

nėjo rausvi gatvėje kurinantišios ugnelės šešėliai

ir mislino apie baisuolio, piktus ir geras ir apie

žmones, kuriuos vadina darbininkais. Kokie jie iš-

tiesų yra: piktai ar geri?...

Kartą, kuomet Jonukas sėdo pusryčiauti, prie-

arbatos jau nebuvo šiltų pyragaičių, kurių pirma

visuomet būdavo. Vietoj pyragaičių buvo padėta

juodos, susenusios ir negardžios duonos.

— Duokit pyragaičių!... Kur pyragaičiai?!

Ką jūs čia man tokia bjaurę duodate!—smarkiai

užprotestavo Jonukas, duoną šalin atstumdamas.

— Padėkavok, Jonuti, ir taip Augščiausiam,

kad dar ir tokios juodos duonos galima gauti!

— Tai tau naujiena!... Duokit pyrago, grei-

čiau!... Mamytė, kodėl jie man neduoda pyrago?!

— Bet kur gi gauti, mieliukas? Visos duoninės

uždarytos.

— Kodėl jas uždarė?

— Todėl, kad darbininkai sustojo dirbė—strei-

kuoja ir pyragaičių nėra padaryta.

— Ir vėl darbininkai!...

Jonukas, pamislinęs, užklaušė:

— Tai kaip gi mes galėsime būti be pyragai-

čių?

— Jau kaip-nors gal iškęsime...

— Na, argi gubernatorius negali darbininkus pri-

versti dirbti?!

— Nelabai, Jonuti, jie bijosi...

— Gubernatoriaus?!

— Taip, jie nieko nesibijojo.

— Matai, koki jie!...

— Nieko jau nebeapdaryti. Valgyk kol dar

kiek ko randasi. Neužligo ir to nebūs galima gauti.

— Bet, visviena, aš negaliu juodos duonos val-

gyti.

— Ir tos dar nebūs galima gauti...

— Tai kaip bus?!

Jonukas vis daugiau ir daugiau stengėsi sau įsi-

vaidinti, kas tie per žmonės, kurie ir gubernato-

rius nesibijo, o nuo kazokų ir policijos bėga. Kaip

tai yra? Gali sustabdyti fabrikus, tramvajus, trau-

kinus, laikraščius, pavydi pyragaičių, net ir juodos

duonos, ir nieko jiems už tai negalima padaryti...

Ir vėl jis pradėjo galvoti ir sau prisimininėti bai-

suolius ir žmogžudžius, apie kokius jam tekdavo

jau ne vieną kartą įvairiose apysakaitėse skaityti.

Jie, darbininkai, manė Jonukas, turi raganiškas ke-

puraites, kuriomis užsidėję, niekas jų negali ma-

tyti. Gubernatoriaus pasakys: "Na, dirbk!..." o

jie užsideda kepuraites ir pranyksta...

Visas tas gatvinis judėjimas—sumišimas per-

simetė į šitus mūrinius, dailius namus, kurie ne-

praprato, neprisirėgę prie to, kurie niekuomet ne-

manė—nemislo, kad panašių dalykų reikės kno-

met-nors rupintis-interesuotis. Su kiekviena diena

ir valanda į šitus namus veržėsi šitas mišinys, ver-

čiantis viską augstyn kojomis. Judino, nedavė ra-

numo toms vietoms, kur jau ant visuomet buvo

sutaisyta tvarka ir užlaikomi papročiai. Dingo

linksnumas, dingo juokai ir baikos, dingo gyven-

imo linksmybės. Vieton linksmybės, čia viskas

liudo—skverbėsi į čia baimė, kuri kasdien augo

dar didesnė, nesuprantamam baimėn, tokion, apie

kokią niekuomet net mislyta nebuvo. O ta baimė

ir užvaldė labiausia tokiais puikiais, gražiais, kaip

kad Jonukas gyvena, namais. Čia dar išvakaro bu-

vo užrakinėjami, nuo gatvės, namų varteliai, tau-

skėjo užrakčiai, įleidžiant į šitos namus gyvenančius

juose žmones; kiemsargiai su revolveriais saugiai

stovėjo prie vartų, kalbėjosi su gatvesargiais, ir su

kiekvienu jų atsitolinimu švilpė drebančiu balsu

švilpukais.

Vieną vakarą kambaryje, kuriame gyveno Jonu-

kas, nustojo žibėjusios elektrikinės lemputės.

— Mamytė, elektra sugedo...

— Užiebk gazine lempą!...

— Ji taip-pat sugedo!... Ji ir gi nedega, ma-

mytė!...

— Nejaugi ir čia streikuojama?!

— Niekur, ponitė, nežiba,—įsikiso tarnaitė.—

Sako, kad sustreikavė...

— Žvakių! Žvakių!... Bet ar yra pas mus

žvakių!...

— Yra, bet neperdaugiasia...

Dar Apie Tuos Klerikalus Kalbant.

Zodis "klerikalas" paskutiniiais laikais pas mus pradėjo dažnai rodytis laikraščiuose. Labai daug apie tai rašyta. Daug bereikalin-gai ant jų plusta, bet visgi teko patęmyt, kad nekurie laikraščiai mi-gino ir išaiškinti, kas per vieni tie klerikalai yra.

Aš nežinau, ar visi gerai tą žodį supranta. Paprasti žmonės, kurie skaito, sakysim sau, visokios rūšies laikraščius, turbūt, nevienodos yra apie tai nuomonės.

Jeigu skaitai socialistiskus laik-raščius, tai iš jų sprendžiant, gali tai manyti, kad klerikalai, tai koki ten "black hand" (juodrankiai), kurie tik vienu žmonių krauju mai-tinasi. Iš to, ką apie juos skaitai, galėtum pamislyti, kad klerikalas—tai koks keikimo žodis. Jeigu taip manytum, tai būtų labai blogai, nes tai neteisybė.

Paimk dabar "Draugą" ir pasi-skaityk apie tą patį! Skaitydamas "Draugą," gali suprasti, kad kler-ikalais vadiname visus katalikus ir tikinčius žmones, kurie eina bažny-čion ir nori Dievą garbinti. Taip "Draugas" savo skaitytojams aiš-kina, sakydamas, kad girdi, tie dieviai ir tikėjimo priešai pravar-džiuoja klerikalais kiekvieną "aiš-kesnį kataliką." Jeigu taip ma-nytum, tai taipgi būtų negerai, nes tai irgi neteisybė.

Tai ką gi galu gale galima vadinti klerikalu, o ko ne? Ar gali pa-sakyt, kad kas yra geras katalikas, tai jau ir klerikalas?

Hm! Mokyti žmones, kurie, kaip tai sakoma, "iš adatos gali vežimą priskaldyt," galėtų, turbūt, ir apie tai parašyti didelių knygų. Bet man išrodo aišku ir be ilgų moks-liškų išvadųjimų.

Visų katalikų klerikalais negali-ma vadinti, ir aš manau, kad jeigu kas tai darytų, tai pasirodytų nesu-sipratusiu. Juk jeigu vienas arba 10 arklų yra bėra, tai negali pasakyt, kad visi arkliai yra bėri. Taip pat ir čia: jeigu vienas-kitas katalikas yra klerikalas, tai dar nereikia, kad visi katalikai y a klerikalai.

Nebudamas beglas moksle, aš visgi suprantu, kad "klerikalai, kle-rikalizmas" pačia nuo žodžio "kle-ras," o tas ženklina "kunigiją."

Kunigijos uždutis yra rupintis dvasiškais žmonių reikalais. Dide-lė tai uždutis, nes jų privalumas yra išbulinti žmogaus sąžinę, vesti prakilybėn jo dvasią ir sielą. Kunigija yra mokinioja dvasiškuose reikaluose. Kunigų darbas yra vesti žmones prie tos doros, kurios pamatus padėjo Kristus ir kuriuos išpažįsta ne vien tik katalikai, bet ir visos krikščioniškosios tautos. Už tą darbą, jeigu jis gerai atlieka-mas, reik gerbti kunigus—kaipo ir kiekvieną žmogų, kuris daro žmo-nijai gerą. Toks darbas nėra kle-rikalizmas ir toki kunigai arba jų pasekėjai nėra klerikalai. Tai yra geri žmones, katalikai arba ir abel-nai krikščionys.

Bet ne visi paukščiai turi lakstin-gaus balsą; net ir angelai,—ir tie nevisi buvo šventi, jeigu tiek daug pekla sunę dabar tur. Net ir ne visi paties Kristaus mokiniai bu-vo teisingais jo apaštalais, nes ki-tais nebuvo turėję Judosiaus. Taigi, anaipol ir ne visi kunigai rupinasi apie tas uždutis, kurios jų "stontū" priklauso ir apie kurias tik-ką minėjau.

Yra tokių,—ir jų, turbūt, yra dide-liai,—kurie, apat vadovavimo dvasiškuose reikaluose, nori buti-nai vadovauti dar ir svietiš-kuose reikaluose. Jie tiki turę, kad viskas niekur neatsiturti be jų noro, žinios ir patvirtinimo. Jie nori buti vadovais svietiško žmo-nių politikoje ir svietiskame žmonių susitvarkyme. Žodžiu sakant, toki kunigai nori, kad valdžia būtų to-čia, kokią "kleras" arba kunigija parinks, paskirs arba patvirtins.

Tokių kunigus, kurie trokšta va-dovavimo ne tik dvasiškuose rei-kauluose, bet ir svietiškuose reika-luose, aš vadinu klerikalais. Visus tuos žmones, kurie nori, kad būtų toji pilna kunigų arba klerų svietiš-kuose žmonių reikaluose, aš taipgi vadinu klerikalais.

Iš to aišku, kad ne kiekvienas katalikas gali vadintis klerikalu. Pas mus lietuvius ypatingai tas aiš-ku. Parapijose kyla "revoliucijos"

dėlei parapijos reikalų tvarkymo. Žmonės nekuriuose vietose yra už-ganėdinti kunigais kaip dvasiškais vadovais, bet jų šeimyninkavimas parapijoj jiems nelabai patinka. Jie nenori todėl užleisti valdymo svietiskais parapijos dalykais vie-nam tik kunigui, jeigu jis pasirodo kartais negabus tuose dalykouse.

Jie sako:

— Jeganasti, tu esi geras kuni-gas ir geras dvasiškas vadovas, bet jau užbėgk—apie parapijos gaspa-doriavimą nekaip nusimanai, nes ir seminarijoj apie misias šventas ir misparus ir kit

Žiūr, ir nuo galo selibizavau ir
nors tu plysk... Nesuprantu.
Gal kas paaiškintų?...

Nuo Redakcijos. Paaiškinti
galiama rasti tam pačiam numerį
ant kito puslapio, kur pasakyla šitaip:
"Žodžiai yra dažnai kaip gyduoliai;
kartais pagelbsti, bet dažniau užmuša."
Nevendonas vertikas ir ten už
mušė sensą.

Kapitalistiniai laikai, kad aš
taip gyvas... Draugas Keir Har-
cie "Kovoj" pasakoją, kad Angli-
ja pradėjo kariuoti su Vokietija
ne už Belgijos laisvę, bet už biz-
nį, kurį jai Vokietija nori išplė-
sti.

Mister Hardie mus nepamokys.
Mes ir patys matome tokius daly-
kus čia po savo nosim: Ana
"Laisvė" apšėdo "Vienybę Lie-
tuvinkių", "Keleivis", "Ateitį", o
"Naujienos", "Kataliką" ir "Lie-
tuvą".

Ar manai, kad dėl kokių ide-
jų? Kąpigi, dėl idealų...

Biznis, brat, tas praktikas ka-
pitalas visą pasaulį verčia.

Ana "Naujienose" dabojau,
kaip be mielaistystės eide ban-
kierius, o kaip tik Tananavičius
apgarsinimą "pasmeravo" į "Nau-
jienas"—tai apie bankierius—nei
vamp!... Dėl idėjų, brolau, ty-
lėjo.

Kaip apgarsinimas pasibaigė—
ir vėl ant bankierių šunis paleido.

Or, tas praktikas doliaris! Jis
iš esanties ir merginas išveda, jis
ir humbugiskam daktarui spal-
tas laikraščio atidaro, ir net iš
žemėlį žmogaus "holdopmaną"
parašo. Tas Hardie turbūt miš-
ke augo, kad tokių dalykų ne-
žinojo.

(Jei tu mūsų gerbiamas Jurgis Spur-
gis tokias klirsktis rašinėsi, tai tu
rėsim naują "sainą" vieni užstelioti,
ir vėlton "Kibirkštis", padėti—"Kuo-
lai" Red.).

"Laisvė" labai nepatinka, kad
garsus pamokslininkas-kalbėtojas
Billy Sunday savo prakalbose la-
bai švaistosi ir keikia.
Tegul "Laisvė" nesibijo: Billy
lietuviškai nemoka, tai nei Pru-
seikai, nei Bagočiūni čempionų
diržo tame remesle nemums.

Jurgis Spurgis.

Apsukru biznieriui buti—tai ne
baikos! Zioplas biznierių džiau-
giasi idėjas savo biznio apgarsi-
nimą laikraščio užpakalį, ir dar
užmokėt už tai turi, o apskurus
biznierių gauna apgarsinimą ant
"front-paid" ir dar uždalyk ("Tė-
vynės" įženginiai straipsniai, kur
pradėjo garsintis "Liet. Žinių"
ir "Liet. Ūkininko" atstovybė).

"Katalikas" sako "Ateičiai":
"Mūsų visuomenėje jokių kle-
rikų nesiranda ir jų negali buti."
Bene tai bus zecerio klaida.
Gal norėta pasakyti: "ir jų ne-
privalo buti."

Umba-Tumba-Bum.

VIETINĖS ŽINIOS.

Lietuvos Gelbėjimo ir Autono-
mijos Fondas Chicagoje įkurta.
Didžulis SLA. nepasigandina
užsarinėjimais nutarimui bei kon-
stitucijomis prizadais labdarin-
gumo pareigose, bet eina į tikro
darbo dirvą.

Stai Antrojo Apskričio valdy-
ba tik paskleidė gandą į darbščius
līdzelius-kuopas, ir tuoj prisiri-
ko vyrų—tai kuopų atstovai.
Negaisant ant laiko, ramiai apne-
kė reikalus tėvynės, nelaimės
plustancios, ir užreikė, jog mūsų,
kaip jo vaikai, pareiga yra
kuogreičiausiai tiesti jai pagalbos
ranką. Susirinkime aptarta, kaip
darba varyt, idant jįsai būtų pa-
sektingesnis.

Aptarus reikala, išrinkta komi-
tetas iš penkių ypatų, idant rė-
dytu-tvarkyti veikimą rinkime
aukų-Lietuvos Gelbėjimo ir Au-
tonomijos Fondui, ir įsteigta vie-
tinis to Fondo skyrius. Skyrius
pavadinata: Lietuvos Gelbėjimo ir
Autonomijos Fondas Chicagoje.
I komitetą inėjo sekančios ypa-
tos:

M. A. Šarka, pirm.
F. K. Strzynecki, rast.
A. J. Berzinskis, kasier.
Dr. Drangelis ir
A. Kundrotas,
Kasos globėjais.

Dr. Drangelini įnešus, kad iš-
rinktasai kasierius, p. A. Ber-
zinskis, užsistatytų bondą pen-
kių tukstančių doliarų, priesi-
mosi nebuvo, bet paaiškėjus, jog
tos apiegos daug kastoju, nu-

tarta pasigandinti vienu tukstan-
čiu doliarų.

Visų prijauniančių draugijų at-
slovy susirinkimas žadama šauk-
ti vasario 21 d., taip-pat "Mildos"
svetainėje.

Ristynės. Vasario 2 d. Palu-
ho svetainėje, 1749 So. Halsted
st., buvo ristynės. Juozas Ban-
cevičia (Young Zbiszkio) ritoši
su M. Kotleriu, kurį apie metai
atgal buvo paritęs. Tuomet bu-
vo rašyta, kad tai imtynės "Do-
vido su Galijotu." Mat, J. Ban-
cevičius sveria 160 sv., M. Kot-
leris—220 sv. "Galijotas" (Kot-
leris) ir šį kartą prakiso. Ban-
cevičia be ceremonijų gerai jį pa-
trankė, pamankė, statė ant gal-
vos ir galop paguldė. "Džiabai"
buvo atliktas ir jo minutų 30 se-
kundų.

Antrąją porą buvo T. Rolevi-
čia su F. Landers. Rolevičia pa-
rito savo priešą du kartu: pirmu
kartu į jo min. 10 sek., antru—
12 min. 30 sek. Rolevičia (len-
kas) prizadėjo risti su Bala-
dinskio arba Bancevičia, su tuom
iš liudviejų, kuris pergalės an-
trąją.

Turėjo risti Katakasas, "lie-
tuviskas levas," su slavų čem-
pionu J. Szukaida. Neatvykus
Szukaidai, Katakasas ėjo imtis
su Stefanickiu, kuris apsiėmė pa-
risti Kataką į 30 minutų. Vie-
tok Katakasas suėmė jį taip, kad
tas ne tikta negalėjo Katakui
paristi, bet ir pats neišsisaugojo
nuo pralaimėjimo. Stefanickis
paskui teisinosi, buk neprisiren-
ges.

Šių ristynių vakare buvo dar
ir lietuvis ristikas, plačiai žino-
mas vardu "Young Samson", iš
New York, N. Y. "Young Sam-
son" nenori, kad kas nors žino-
tu jo tikrą pavardę, bet po sekre-
to gaimes skaitytui pasakyti,
kad tikrai jįsai vadinasi Kazimie-
ru Svaikausku (tik neisduokite
sekreto!). Jįsai žadėjo risti su
tuom, iš Bancevičiaus-Kotlerio
poros, kuris laimės ristynes. Ka-
dangi Bancevičius laimėjo, tai
jįsai ir risis su Svai... atleiskite!
su Young Samsonu. Abu risti-
kai sudėdą po \$50.00. Ristynės
žada buti sekančią savaitę.

A. Baladinskis nesirito, nes jo
oponentas neatvyko. O Bala-
dinskio "rankelės" gerai žinomos
tiems, kuriuos jos čiupinėjo.

Ten Buves.

Uolūs darbininkai aukų rinkime.
Kiek galima spresti Englewood'o
lietuvių sudaro būrelį chigiečių,
bene iš visų smarkiausiai besida-
buojanti naudai nukentėjusių nuo
karės Lietuvoje. Esančios čia Tė-
vynės Mylėtojų Dr.-ja, šv. Augusti-
no Vyskupo Dr.-ja ir SLA. 182 kp.
susitelkė kruvin ir išrinko komite-
tą aukų rinkimui. Komitetas ne-
sinaudžia. Prieš kiek laiko komi-
teto rūpesniu buvo surengtas agita-
ciskas vakarėlis nukentėjusiųjų
naudai. J. Baukas svetainėje bu-
vo surengti ferai, kurie tesėsi per
keturis subatvakarius. Komiteto
nariai, nepaisydami nuovargio ir
visokių apkalbų, dėjo pastangas,
kad tik daugiau aukų būtų nuken-
tėjusiems nuo karės. Ėjo per na-
mus bei krautuves ir rinko aukas
pinigais ir visokiis daiktais, kaip
tai knygomis, indais, gyvais pauk-
ščiais ir gyvuliais, mėsa ir t.t. Visa
tai fėruose buvo leidžiama ant liu-
terijų. Pelną, sakoma, iš fėrų liko
nemažai.

Dabar vėl rengiama vakaras, ku-
rio pelnas eis tam pačiam Lietuvos
gelbėjimo tikslui. Vakaras bus šį
nedėdienį, sausio 7 d., A. Vasi-
lausko svetainėje, 1314 Vincennes
ave. Pradžią 6:30 val. vakare.
Vakarui parengta vaidinti dviel-
smė komedija "Apsiriko." Prie to
prikirgiama dar prakalbos ir taip
programėlis iš solo ir deklamacijų.
Rengėjai tikisi, kad Englewood'o
lietuvių, visą laiką rėmę prakilnų
Lietuvos gelbėjimo darbą, ir šį kar-
tą neužmirš, kad šiom darbu ma-
žinama nelaimės jūr, užplaukusi
mūsų brolius ir seseris Lietuvoje.

Tarp daugiausiai pasidarbavusių
jų iki šiol komiteto narių pa-
žymėta pp. B. Janulis, J. Marozas
ir St. Barzda.

Amuras.

"Birutės" Kanklininkų vakarėlis.
Praeita nedėdienį "Birutės" Kan-
klininkai buvo paruosę M. Meldazis
svetainėje pasilinksminimo vakarėlį.
Susirinkęs parinktinio lietuvių jau-
nimo būrelis gražiai ir smagiai pra-
leido laiką. Nors oras buvo bjau-
rus, jaunimas tačiau nepatingėjo
susirinkti. Pastebėta, kad biru-
tečių vakaruose europiečiai (anot

L. Tautišky Kapinių stovis.
Nedėdienį, sausio 31 d., "Ašros"
svetainėje įvyko metinis Lietuvių
Tautišky Kapinių susirinkimas,
kurį, apart delegatų nuo draugijų,
buvo kviesti ir pirkusieji lietus
minėtosios kapinės. Tarp kit-ko,
buvo išduota atskaita už perėjus
1914 metus. Atskaita parodė se-
kančių vakaruose europiečių (anot

duona pabrango. Kviečiai pa-
kilo iki \$1.65 už bušelį, ir kepė-
jai pakėlė paprastą duonos ba-
kanų kainą iki 6c. Mieste dēlei
to didelis sujūdimas. Kviečių
pabrangimo priežastim skaitoma
jų spekuliatorių veikimas.
Duonos kainos kilimo kaltė me-
tama ant didelių kepejų. Valdžia
žada iširti dalyką.

Bedarbių susirinkimas. Perei-
tą nedėdienį po piet Hull House
svetainėje bedarbiai turėjo susi-
rinkimą: po prakalbų apie 500
žmonių vaikščiojo gatvėmis. Ei-
lės rary policistų iš šalių be-
darbius lydėjo. Parodinėinkai su-
grįžo į Hull House. Jokių riau-
čių parodinėinkų su policija
neatsitiko. Laikė susirinkimo
neleista kalbėti Miss Jane Ad-
lams, kuri yra Hull House ve-
lėja. Šioji nusiskundė, kad be-
darbių susirinkimus anarchyjai
norį naudoti savo tikslams.

L. Tautišky Kapinių stovis.
Nedėdienį, sausio 31 d., "Ašros"
svetainėje įvyko metinis Lietuvių
Tautišky Kapinių susirinkimas,
kurį, apart delegatų nuo draugijų,
buvo kviesti ir pirkusieji lietus
minėtosios kapinės. Tarp kit-ko,
buvo išduota atskaita už perėjus
1914 metus. Atskaita parodė se-
kančių vakaruose europiečių (anot

duona pabrango. Kviečiai pa-
kilo iki \$1.65 už bušelį, ir kepė-
jai pakėlė paprastą duonos ba-
kanų kainą iki 6c. Mieste dēlei
to didelis sujūdimas. Kviečių
pabrangimo priežastim skaitoma
jų spekuliatorių veikimas.
Duonos kainos kilimo kaltė me-
tama ant didelių kepejų. Valdžia
žada iširti dalyką.

Bedarbių susirinkimas. Perei-
tą nedėdienį po piet Hull House
svetainėje bedarbiai turėjo susi-
rinkimą: po prakalbų apie 500
žmonių vaikščiojo gatvėmis. Ei-
lės rary policistų iš šalių be-
darbius lydėjo. Parodinėinkai su-
grįžo į Hull House. Jokių riau-
čių parodinėinkų su policija
neatsitiko. Laikė susirinkimo
neleista kalbėti Miss Jane Ad-
lams, kuri yra Hull House ve-
lėja. Šioji nusiskundė, kad be-
darbių susirinkimus anarchyjai
norį naudoti savo tikslams.

L. Tautišky Kapinių stovis.
Nedėdienį, sausio 31 d., "Ašros"
svetainėje įvyko metinis Lietuvių
Tautišky Kapinių susirinkimas,
kurį, apart delegatų nuo draugijų,
buvo kviesti ir pirkusieji lietus
minėtosios kapinės. Tarp kit-ko,
buvo išduota atskaita už perėjus
1914 metus. Atskaita parodė se-
kančių vakaruose europiečių (anot

duongelio, "lietuviškioji" šokiai už-
ima vis žymesnę vietą. Šiame va-
karėlyje matėsi naujai išmokyti so-
kių. Linksmintasi iki 12 val. nak-
ties.

Tautų šokių vakaras. Sekančios
savaitės seredoje, vasario 10 d.,
Davis Square svetainėje, ant Town
of Lake, bus "Tautišky Šokių
Sventė," kurioje žada buti atstovau-
jamos sekančios tautos: čekai, len-
kai, slavokai, lietuviai, airiai, ang-
lai, danai, amerikoniai ir kiti. Įža-
ngai reikalinga iškalno pasirūpinti
gauti tikieta.

Norintiems išsiimti antrasias pi-
lietybės popieras. Sutinkant Chi-
cago mokyklų superintendeitę,
Mrs. Ella Flagg Young, žemiau pa-
žymėtos vietose įrašyta kursai-
tims, kurie bėgyje sekančių trijų
mėnesių mano išsiimti pilnas pili-
etybės popieras. Per sekančias še-
šias savaites bus po vieną pamoką
į savaitę šiose dalyse Chicago:

Panedėlių vakarais—McAllister
Mokykla, 36-ta ir Gage gatvės,
pradžią 7 val.; Garfield Mokykla,
14-th pl. ir Newberry ave., pra-
džia 7 val. vak.

Utarninkų vakarais—Triley High
School, N. Claremont ir Potomac
aves, pradžią 7:30 val.; Franklin
Mokykla, Goethe ir Wells gat.,
pradžią 7:15 val.

Seredų vakarais—Englewood
High School, 63-čia g-vė ir Stewart
ave., pradžią 7:30 val.; Jackson
Mokykla, Sholto ir Batter g-vės,
pradžią 7 val.; Wells mokykla, N.
Ashland ave. ir Augusta g-vė, pra-
džia 7 val.; Seward School, 46-ta
g-vė ir Hermitage ave., pradžią
7 val.

Ketvergų vakarais—Waller High
School, Orchard ir Center g-vės,
pradžią 7:15 val.; Marquette Mo-
kykla, Wood ir Harrison g-vės,
pradžią 7 val.

Šiose pamokose bus aiškinama
apie kongresą, prezidentą, pildan-
čios valdžios departamentus, aug-
ščiausi teismą (Supreme Court) ir
kitus teismus, apie konstituciją, Illi-
nois valstijos valdžią, vietinę val-
džią, naturalizacijos įstatus ir t.t.,
žodžiu sakant,—visa tai, ką Suv.
Valstijų pilietis privalo žinoti. Kur
bus reikalinga, tai pamokų aiškin-
imas bus palengvintas paveikslų
pagelba. Pamokos prasidėjo nuo
šios savaitės panedėlio.

Kai-kuriose vietose tokiose pat
pamokos prasidėjo jau prieš porą
savaičių. Tokiomis vietomis yra:
Burdley Mokykla, N. Ashland ir
Barry aves., seredomis, pradžią
7:30 vak.; Mendell Phillip High
School, 39-ta ir Prairie ave., uta-
rnikais ir ketvergais, 7:30 vak.;
Lawson Mokykla, 18-ta ir Homan
ave., utarnikais ir ketvergais, 7
val. vak.

Registracija. ~ Šios savaitės
utarninko registracija davė 134,
747 naujus balsuotojus, butent:
vyrų—75,883; moterų—58,864.
Moterių užsiregistravo ant 1,200
mažiau negu buvo apskutuota,
vyrų gi—ant 25,000 daugiau. Iš-
viso su praeitu registravimusi,
užsiregistravusių Chicago bal-
suotojų yra 600,720.

Duona pabrango. Kviečiai pa-
kilo iki \$1.65 už bušelį, ir kepė-
jai pakėlė paprastą duonos ba-
kanų kainą iki 6c. Mieste dēlei
to didelis sujūdimas. Kviečių
pabrangimo priežastim skaitoma
jų spekuliatorių veikimas.
Duonos kainos kilimo kaltė me-
tama ant didelių kepejų. Valdžia
žada iširti dalyką.

Bedarbių susirinkimas. Perei-
tą nedėdienį po piet Hull House
svetainėje bedarbiai turėjo susi-
rinkimą: po prakalbų apie 500
žmonių vaikščiojo gatvėmis. Ei-
lės rary policistų iš šalių be-
darbius lydėjo. Parodinėinkai su-
grįžo į Hull House. Jokių riau-
čių parodinėinkų su policija
neatsitiko. Laikė susirinkimo
neleista kalbėti Miss Jane Ad-
lams, kuri yra Hull House ve-
lėja. Šioji nusiskundė, kad be-
darbių susirinkimus anarchyjai
norį naudoti savo tikslams.

L. Tautišky Kapinių stovis.
Nedėdienį, sausio 31 d., "Ašros"
svetainėje įvyko metinis Lietuvių
Tautišky Kapinių susirinkimas,
kurį, apart delegatų nuo draugijų,
buvo kviesti ir pirkusieji lietus
minėtosios kapinės. Tarp kit-ko,
buvo išduota atskaita už perėjus
1914 metus. Atskaita parodė se-
kančių vakaruose europiečių (anot

duona pabrango. Kviečiai pa-
kilo iki \$1.65 už bušelį, ir kepė-
jai pakėlė paprastą duonos ba-
kanų kainą iki 6c. Mieste dēlei
to didelis sujūdimas. Kviečių
pabrangimo priežastim skaitoma
jų spekuliatorių veikimas.
Duonos kainos kilimo kaltė me-
tama ant didelių kepejų. Valdžia
žada iširti dalyką.

Bedarbių susirinkimas. Perei-
tą nedėdienį po piet Hull House
svetainėje bedarbiai turėjo susi-
rinkimą: po prakalbų apie 500
žmonių vaikščiojo gatvėmis. Ei-
lės rary policistų iš šalių be-
darbius lydėjo. Parodinėinkai su-
grįžo į Hull House. Jokių riau-
čių parodinėinkų su policija
neatsitiko. Laikė susirinkimo
neleista kalbėti Miss Jane Ad-
lams, kuri yra Hull House ve-
lėja. Šioji nusiskundė, kad be-
darbių susirinkimus anarchyjai
norį naudoti savo tikslams.

L. Tautišky Kapinių stovis.
Nedėdienį, sausio 31 d., "Ašros"
svetainėje įvyko metinis Lietuvių
Tautišky Kapinių susirinkimas,
kurį, apart delegatų nuo draugijų,
buvo kviesti ir pirkusieji lietus
minėtosios kapinės. Tarp kit-ko,
buvo išduota atskaita už perėjus
1914 metus. Atskaita parodė se-
kančių vakaruose europiečių (anot

Už parduotus... \$465.00
Už parduotus... 195.50
Pelną nuo pikniko... 437.41
Bakais mirusius... 14.00
Bondų parduota už... 22.75
Kasoje 1913 m. buvo... 328.95
Iš viso... \$1,463.59

Algy ir extra darbinin... \$601.20
Medžiagos nupirka už... 71.25
Už spaudą... 41.25
Apvaikščiojimo kasti... 24.25
Bondų rekordavimas... 8.25
Atmokėta už bondus... 103.00
Kelio aptaisymas... 351.44
Kasoje liko... 262.95

Per 1914 metus kapinės pala-
dota 40 mirusių. Liūtų parduota
16.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. W. V. Stas (Peacock, Mich.).
Tamistai sučiupote labai gerą min-
dą, apmąstę savo įspūdžius iš atsilank-
mo, tačiau tas reikalauja pilnesnio
aprašymo. Tas viskas, ką Tamista
mini, buvo jau ne kartą paliesta pa-
čioje "Lietuvoje." Bus, progal atsilank-
ti, vėl prie to sugrįžta. Apie tai nema-
žai ir priviškai tarlaimasi ir manoma
vienas-kitas žingsnis praktikoje pada-
rėti. Laikisime žinučių iš lietuvių
ūkinių gyvenimo.

p. V. J.—s (Milwaukee, Wis.). Per-
žiūresime.

p. M. A. S. "žodelį" peržiūresime.
Šiam numerinui atėjo per vėlai.

p. S. S. (Bridgeville, Pa.). Tilps se-
kančiame numeryje.

p. V. S. D. (Amsterdam, N. Y.).
Peržiūresime.
Čia neminėtiems. Peržiūresime ir
jų galėsim, sumandysime.

Apgarsinimai.

SIRGO NUO PEREITO GEGU-
ZIO MĖNESIO.

p. Teodoras Bereska, gyvenantis
po no. 1020 W. Ohio gat. Chicagoje,
atėjo mūsų ofisui ir pasakė, kad
nuo pereito gegužio mėnesio jis
buvo kankinamas perpilnutines; jis
neturėjo skonio valgyt ir visada
turėjo užkietėjusius vidurius. Kaip
greit jis pradėjo variot Trinerio
Amerikoniską Karčiojo Vyno Eli-
xirą, jo sveikata pagerėjo ir dabar
jis jaučiasi visai sveiku esąs. Mės
žinome, kad daug žmonių kenčia
panasiai šiam ir mes neabejojame,
kad visi tie žmonės sutiks šią pra-
nešimą su džiaugsmu. Trinerio
Amerikoniską Karčiojo Vyno Eli-
xiras yra patikėtina gyduolė pa-
naisuose atsitikimuose, nes papras-
tai jis duoda greitą pagelbą; atsi-
tikime užkietėjimo vidurių ar nuo
to pačios kitų ligų, turi buti
rekomenduojamas. Kaina \$1.00.
Jos. Triner išdirbėjas, 1333—1339
So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Neuralgijos ir ramato skausmus
labai gerai gydo Trinerio Liaimen-
tas, prekė 25c, 50c, persiunčiant
krasa 35c ir 60c.

DRAUGIJŲ REIKALAI

LIETUVIŲ MOT. DR. JOS "APSVIE-
TOS" VAKARAS.

Ned. vasario (Feb.) 14 d. 1915 m.
A. Olszewskio svet., 3138-3142 So.
Halsted st. Pradžią 6 val. vakare.
Visas to vakaro pelnas eis nukentė-
jusiems nuo karės Lietuvoje. Pro-
gramas bus išpldytas žymiausių lietu-
vių artistų, kaip tai: p. M. Janušas-
kienė, p. Pocienė, p. Aleksandravič-
ienė, p. J. Sarpalius, p. O. Pencul ir
p. V. Sarpalius. Prakalbą patieks
p. M. Jurgelionienė. Visi užkvičiami.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda:—mėšinyčia ir grosernė
Thomaston, Conn., apgyventoje vie-
toje: yra visos vigaDOS ir mašinos
dirbimui visokių dešrų.

Parduodu šią pelningą biznį, nes
turu kitą ir negaliu abieju biznių
tinkamai apžiūrėti. Kaina žema. Ne-
rintieji arčiau susidurti, atsišaukti:
Peter Rimkus,
682 N. Riverside st., Waterbury, Conn.

Parduoama:—mūrinis namas, ant
Normal av., tik \$4300.00, mažą sumą
reikia, kiti suma ant labai lengvą
mėšinyčia išmokėsiu.

Atsišaukti į A. Olszewskio Banką,
6252 So. Halsted st.

Kas turi \$500 gali įsigyti du mūri-
ni namu keturioms šeimynoms, nes
gera randą. Netoli nuo Halsted gat-
vės ir kitų tramvajų. Likusi sumos
talis labai lengvomis išlygomis. At-
sišaukti į A. Olszewskio Banką,
6252 So. Halsted st.

Kas turi \$1,000 gali įsigyti gerą
mūrinį namą prie Halsted gat., tarp
31-imos ir 33-čios gat. Namas atneša
gerą randą. Likusi išmokėjimui su-
ma leidžiama lengvomis išlygomis
Atsišaukti reikla A. Olszewskio Ban-
kon, 3252 So. Halsted st.

Pamesta pertrūkęs šnūrelis perli-
ti karolių, įlynoti į nosinėli. Atra-
dėjas prašomas gražinti į gyvenimą
2263 So. Halsted gat., bus apmokėtos
radybos.

paėmęs ją i savo rankas, iš pirmo
syklo supranta, kaip su jaja rašyti.
Kataliogi rasonų masinių ir vi-
sokių knygų pristūniamie uždalyk.
Reikalaudami, adresuokite šitaip:
Pigiausias ir geriausias rasonosios
mašinos (typewriters) "New Ameri-
can" už \$10.00.

"New American" rašo taip gražiai,
kaip mūšina, pirka už \$100. Jos sis-
tema taip paprasta, kad kiekvienas,
LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau pusbrolio Jono Vastkevi-
čiaus ir svogerio Martino Stačkionio;
abu Suvalkų gub. Jonas Vaitkevič-
pachna iš Rudzėkampro kaimo, Bal-
bieriskų gminos, Mariampolės pav.,
Suvalkų gub.; svogeris Martinas Stač-
konis 3 metal atgal gyvena Cambre,
Ambery Co., Pa., dabar nežinau, kur
jis gyvena. Meldžiū atsišaukti suoj
antrai:

Antanas Seilius,
Box 399,
Hartshorne, Okla.

Pajieškau Jono ir Kazimiero Ruzų,
paeinančių iš Skodžių kaimo, Vadok-
lės parap. Ramigalos valsč., Pane-
vėžio pav., Kauno gub. Girdėjau gy-
venant aplie Chicago. Meldžiū atsišauk-
ti, nes turiu svarbų reikalą.
Mr. S. Zupko,
941 Oakland ave., Charleroi, Pa.

Pajieškau dviejų pusseserių Onos
ir Marės Rudabalių, jos yra vedu-
sios, bet kaip po vyrų jų pavardės
nežinau. Iš Lietuvos paeina iš Asau-
jos kaimo, Liubavos parap., Kalvari-
jos pav., Suvalkų gub.

Antanas Rudabalis,
2615—27th st. Orange ave.,
Cleveland, O.

Pajieškau savo tėvo Jurgio Laba-
nausko, paeina iš Suvalkų gub., pir-
miaus gyvena aplie Pittsburgh, Pa.
Meldžiū jo paties atsišaukti, arba kas
apie jį žino, duot žinla no antrai:
Charley Labane,
R. D. 2, B. 45,

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dviejennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išsivadavimo ar kitam pervedimo žemes ar ukės Lietuvoje. Rusijoje. Parupina pasportus išsivadavimui Lietuvoje. Rusijoje ir visokius kitus rejentališkus rašius padaro gerai, greitai ir pigiai. Išskolėja dailes, skolas ir pinigų, paliktus Rusiškose Bankuose.

Visokių reikaluoze Informaciją suteikia dykai.

Delei informacijos Chicagočiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų rašyti, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ket-
vergalis ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vaka-
ro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"

Atstovybė Amerikoje

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"
Generalinė Agentūros Direktori-
us V. K. RACKAUSKAS, Ma-
dison Sq. Sta. Box 204, New
York, N. Y.

Atstovybės Ingaliotas Reikalų Veda-
jas J. STRIMAITIS, 5630 Ingleside
Avenue, Chicago, Illinois.

Ir kas mėnu Jus galite "Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" pašto užsakyt
je savo šeimoms ar draugams. Lietuvių gyvenimams užskaita. Nors negalite
pinigų už prenumeratą siųsti tiesiog Vilniui, bet laikraščius užsakytis arba savo
artimiesiems Lietuvoje užskaityti galite čia pat Amerikoje per "Liet. Zinių" ir "Liet. Uki-
ninko" Atstovybę.

Jūs tik atsiuntėte čekį arba money orderį, paduodate savo adresą ir adresą
to žmogaus, kuriam norite Lietuvoje laisvą užskaityti ir tuojau bus viskas ap-
daryta, nes mūsų laikai Vilniui meina be klaidų.
"LIETUVOS ŽINIŲ" yra bepartysis pažangiosios pakraipos dienraštis
ir plačiausia paduoda teisingiausias žinias iš Lietuvos ir viso pasaulio. Beto prie
"Liet. Zinių" čia de nemokami (dovanai) priedai-mokslėlių "Auklė" ir mo-
kytojų "Mokslas".

"LIETUVOS UKININKAS" yra seniausias, jau 10-ąs metus eina savai-
tinis darbo žmonių laikraštis su dvidešimties metų priedu "Žemė" ir keturisavai-
tiniais "Sveikata" ir jaunimo laikraščiu "Jaunimas". Beto, vis metiniai "Liet. Uki-
ninko" mėnį gausa dovana-didžiausias ir geriausias lietuvių "VILNIAUS KAL-
LENDORIUS".

"Liet. Zinių" arba "Liet. Ukininko" bendradarbiauja arba pasidėję
bendradarbiauja: Dr. P. Arlauskas, Stud. J. Alabaitis, Adv. A. Bulota, Adv. P. Bu-
gaitis, Dr. A. Gerasius, Inžin. Gerasius, Dr. K. Gerasius, Adv. K. Jasiukaitis,
Poetas Jovaras, Stud. V. Juodisius, Dainos atst. M. Januškevičius, Adv. R. Karuza,
Agronomas J. Kriščiūnas, Prof. Kuopaitis, Dr. M. Kuprevičius, Agr. J. Mašulis,
Vyr. Vad. M. Petrauskas, Adv. G. Petkevičius, Inž. K. Pūda, Redaktorius V. K.
Rackauskas, Red. A. Rimka, Dailininkas P. Rimša, Adv. M. Roemeris, Stud. A.
Suginta, Stud. Slepaitis, Dr. J. Stangaitis, Dr. P. J. Saulys, Adv. M. Ste-
zevičius, Stud. S. Siliūnas, Red. J. O. Širvydas, Kun. J. Šepėys, Adv. Vargo-
vskis (dail.) Inž. P. Viskauskas, Adv. J. Vileišis, Dail. Visuomis (psend.), Adv.
Vydukas, Adv. Zemaite ir k. k.

"Lietuvos Zinių" kainos: Amerikoje metams 6 dol., pusm. 3 dol., o norint
gauti 2 kartų per savaitę-metams 4 dol. 30c, pusm. 2 dol. 15c; Lietuvoje me-
tams 3 dol. 30c (6 r.), pusm. metui 1 dol. 50c (3 r.).
"Liet. Ukininko" kainos: Amerikoje metams 2 dol. 20c, pusm. metui 1 dol.
10c; Lietuvoje metams 1 dol. 60c (3 r.), pusm. metui 85c (1 r. 50 k.).
Mėnį laikraščius adresuose: "Liet. Zinių", Semionova, 10, Russia-Lithuania.
"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" Amerikos Atstovybės adresas:

5630 Ingleside Ave. Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiat-Sass

Motery ir vaikų ligų specialistė

Offisas Rezidencija
1725 West 18th Street 5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Woodgat. Phone Canal 1203 Tel. Austin 737
Valandos: Valandos:
nuo 9:30 iki 12:30 val. ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms: tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 9:30 iki 12:30 val. ryto

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Prisirengimas pagaut gerą progą,
kada ji ateina, yra dideliu žingsniu
prie pasisekimo biznyje.
Užganėtinasis telefono patarnavimas su-
daro vieną iš didžiausios svarbos veiks-
nių pilninteliame vaisbos prisirengime.
Viena privatiška linija ar daugiaus jų
gali but reikalinga. Jeigu Tamista abejoji,
kad tamistos telefonas yra užganėti-
nas, pasirodavyk su mūsų Vaisbos De-
partamentu. Vartokite
Telefono Kelią.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Phone Drove 4052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVIŠKAS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 12 ryto, nuo 1 iki
4 po pietų, nuo 7 iki 9 vak. Nedėliomis pagal
užsakymą.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olevskio Banko

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. RUTKAUSKAS
2302 So. Leavitt St. Kampas 23-ros gatvės
Chicago, Illinois

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Slovak Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1173
Lietuvių advokatas, baigęs teisės mokslus A me-
rikoje. Veda visokias ligas, civilias ir cri-
minalias vsmose teismuose (audios).
Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31-uo
Telephone Yards 2399

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaisszkis
Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statejas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusikai-Turkiskos ir vi-
sokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusikai-Turkiskų maudyklių
kambariai ir moterims.
Barzdaskutys kruvoje. Chicago.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.
Mylėtojai gerų knygų, norinti
išlaivinti savo protą ir išmokyti
anglišką kalbą, kviečiami pirkie
KNYGAS iš mano krautuvės. Čia
gaunama visokios lietuviškos
knygos, taipgi angliškų ir lenkiš-
kos ant užsakymo. Scenos mylė-
tojų rateliai imdami komplektus,
s. v. gausa papiginta kaina. Krau-
tuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsišauksiu, pa-
siuondu katalogą dykai. Adre.:
M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd St., CHICAGO, ILL.

**Naujas Savaitin s Laikraštis
"ATEITIS"**
"Ateitis" yra bepartysis laik-
raštis, tarnaujantis jaunimo
ir kultūros reikalams. Tal-
pina daugybę įvairiausių ži-
nių. Didelio formato, 8 pusl.
Kaina tik \$1.50 metams, o
85c. pusl. metų.
"Ateitis" išleidinėjęs bendrovė, in-
korporuota ant \$25,000. Da-
bar laikas užsirašyti "Ateit-
is". Reikalauskite vieno nume-
rio pažūrėjimui uždyk.
Adresuokit taip:
"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.
Prilimame pinigų į Banką užėdi-
mami nuo vieno dolario ir daugiaus
ir mokame trečią procentą ratomis
ant metų. Siunčiame pinigų į vi-
sas svieto dalis pigiai, greitai ir tel-
singai, o svetimių žemių pinigų mal-
nome, perkame ir parduodame. Par-
duodame šifortas ant visų lityų į
kraują ir iš krajaus, taipgi tikietus
ant geležinkelio po visą Ameriką ir
Europą.
Mūsų Banka išdirba visokius rašius
ir dokumentus visose kalbose ir du-
da rodą lietuviams visokiuose atsi-
tikimuose ir reikaluose ypatingai ir
pe. laikus. Tik kreipkitės viršmā-
to antrašu.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir
vyrų. Speciališkai gydo limfomias, už-
sisėjęusias ir paslaptingas vyrų ligas

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS
Salties alius, gera deg-
tinė, kvepianti oiga-
rai. Pirmas svečius
kuoirdingiausiai.
3200 SO. HALSTED ST

JU ILIEJAUS NUMERIS
Laikraščiai susilaukė jubiliejaus ir
išleidi jubiliejaus numerį galima eiti
vieną sykį į 15, 25 ar 50 metų. Tole-
tai retas atsitikimas.
Ir šie metai tuo yra žymūs, kad
didžiausias lietuvių laikraštis "Katai-
kas" susilaukė 15-os metų jubiliejaus ir
išleidi gražų jubiliejinį numerį, pilną
pažvelkiančių ir kitokių raštų. Amžinos
svarbos šitame numeryje yra ankies į
klausa: "Kas šiadien būtų svarbia-
siai lietuvių kultūros pakėlimui Ame-
rikoje?"
Šis jubiliejinis "Kataliko" numeris
kiekvienas privalo įsigyti atminčiai. Už
10c bus pristatytas kiekvienam. Reika-
lauskite tuojau, kol neisubūge.
Rašydami adresuokite:
J. M. TANANEVIČIA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS Spaudos

D A R B U S

Atlieka greitai
pigiai
ir
graziai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir
Baliams
Programus,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stiliaus
raidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"
"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso
pasaulio, nušviečia Amerikos lietu-
vių gyvenimą, suteikia daug skaiti-
mo iš visuomenės, politikos, litera-
tūros, gyvenimo, ir yra geriausias
draugas, kaip lietuviams darbinin-
kams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rusų cenzura "DRAUGA" i Lietuvą inleidiu
"DRAUGAS" atsileina met. \$2, pusl. m. \$1:
Užsieniuose metams \$3, pusl. metų \$1.50
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drove 6114

Telefonas Humboldt 4532
Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodoti visu-
menei, jog esu seniausias gydytojas
ant Bridgeporto, praktikuojant per 22
metus, perkėliau savo ofisą ir gyven-
mą į savo ločną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujausiais
budaus gydymo. Visus ligonius steng-
siuosi užganėdinti kaip ir lig šiol.
Pastikėdamas, jog gerbiama publika
ir toliu mane remis, esu namie ant
kiekvieno pareikalavimo dieną ir nak-
tį. Esu specialistas ligose vaikų, mo-
tery ir vyrų ir užsėdintose ligose.
Darau visokių operacijų.
Lietuvai su pagarba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Viešitėse amerikoniška mokykla, kuri
duoda pilną užtikinimą išmokti skaityti, ra-
šyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike.
už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias
vyras ar moteris gali užsimokėti.
Mokiname per laisvus (korespondenciją)
tolingiausiu metodu: kiekvienas išmoksta
be vargo. Mokoma teisiu kilaose dien-
mis ir vakarais. Platinę žinių rašykite pasi-
WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos,
užsirašyk sau metams ar
pusmečiui
"ISEIVIŲ DRAUGA"
Viešitėli Didžiosios Britanijos lie-
tuvų-katalikų-tautininkų laikraštį,
einantį kas diu savaiti. Kaina su
pristatymu į namus metams \$1—pus-
mečiui — 50 centų.
Adresas:
Rev. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

GERA PROGA!
Crematika angliškųkalbos ir
kitybės mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip moky-
tiskaityti ir rašyti be mokyto-
jo.....15c
Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimuisi roku-
dy su pavaisiais (apdaryta).....35c
Viso \$1.60
Kas atsisakys šitą apgarsi-
nimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per
money order, tai gaus visas 4
knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Pirma bankon pinigų ir moka 3%.
Už sūdėtus, pinigų mūsų banko du-
dame čekių knygtę, iš kurios para-
šyti čekiai tinka visur. Skolina pin-
gus ant Real Estate. F. ka ir parduo-
da namus ir lotus. Išsąmdo bankines
skrynelės (boxes) po \$2.50 metams.
Parduoda šifortas ir stundis pinigų
į visas svieto dalis.
Bankas Valandos: Panedėliais, se-
redomis, ketvergalis ir subatomis, nuo
8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utar-
ninkais ir petydžionis nuo 8 ryto Ed
6 vakaro.

**10 METŲ
Kaip Lietuva**
Atgavo Spaudą
Visi privalo žinoti, kokią
milžinišką svarbą turi spau-
da kiekvienos tautos kultu-
riškam gyvenime. Todėl pa-
tariame perskaityti labai žin-
geidią ir naudingą knygą
Kultura ir Spauda.
Šitą knygę verta perskaity-
ti visiems laikraščių skait-
ytojams, korespondentams
ir 10-metinio jubiliejaus at-
gavimo spaudos rengėjams.
Knygos didumas 153 pusla-
pai. Kaina tik 45 centai.
Imant didesnį skaitlių,—dar
pigiau.
Adresuokit, kartu prisiusdami ir
pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.
Kiekvieno Lietuvos privalumu yra prisidėti
prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po
\$6.00 savaiteje ir turi keturis apsaugos laipsnius:
\$150
\$300
\$600
\$1000
Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pa-
šalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18.
Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo gimimo priguli prie kokio nors sąryšio
atskirų asmenų. Tokį sąryšį, arba draugiją, žmonių paprastoj kalboj
vadinama tautme.
Ethnologija užsiima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmo-
nių, stovėjų ant visokerlopo kultūros laipsnio. Ethnologija yra tai
vienas iš jauniausių mokslų. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti
ir pažinti žmonių gyvenimą ant viso žemės paviršiaus, o jis ne visur
vienoks, nevisur ant žemės tie patys žmonės gyvena, tragi tas šitita
tik pabaigę IX-to simtam čio. Visi žmonės vystosi ir kija, tik ne visi
vystosi vietuodu greitumu: vieni galvalai su prievarta stengiasi kitus
prie savo ryšio patraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atstolinti. Ta ma-
tome ir šandion, susidėdiančioje iš nevienodų galvų, vispatystėje;
valdanti tauta stengiasi pamatus kitokios kilmės galvalus ne tik pa-
laikyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, prigirdyti savo tau-
tystės jūrose.
Ethnologije, aiškiaus sakant, užsiima aprašymu, įadalinimu į natu-
rales grupas gyvenančių kur nors ant platus žemės paviršio žmonių
ne tik dabar, bet nuo didelių atradimų, kada likos pažinti ir gyventoi-
jai pirma europiečiams visar nežinomų žemės dalių.
Pažinimas žmonių visokių tautų, jų rasių ir pobūdių yra labai
naudingas ir žingeldis kiekvienam civilizotam žmogui; nepažįstant
ethnologijos, negalima savęs skaityti apšvietu žmogui.
Ethnologija arba mokslas apie žemes tautas. Pagal Drą M.
Haberlandtą ir Letourneau, sutaisys L. Serną. Knyga didelės vertės
su daugeliu paveikslų įvairių rasių žmonių tipų. Spauda graži ir
aiški, puslapių 667, kaina.....\$2.00
Su gūžlais audimo aparais.....\$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės šuoai adresu:
M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

VEIKATOS PASIEKI MAS
yra lengvas tiems žinantiesiems, kurie kuomet randa, kad jų gyvenimas yra nupolime
parupina sau patios gautos didi atitautant toniką.
Malt Marrow
Stasi neapgytinamas kraujo, kaulų ir mėsų gamintojas veikia beveik tuojau, po-
siekdamas lyguistat kūno gelmes, suteikdamas sveiką gyvybę, nuveda į šiekilėnų
suspintu organa. Telefonuokite: Calumet 3401 tu-tuojaus—užkietė keta prita-
tyta į namus siūlėn. Sergėkites pamogidėjimui (initacijai). Rašykite mums delai
knygėlės "Eminent Physicians of the West".
McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.
Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų
(Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pini-
gais gauname geresnius
tavorus ir pigiau negu
kiti pirkdami ant kredi-
to, užtai mes ir pigiau
parduodame už kitus.
Turime visokių naminių
rakandų didžiausiam
pasirinkime ir dabar
parduodame labai nu-
mažintomis kainomis.
Pas mus rasite pasirinki-
mą nuo pigiausių iki vi-
dutinės rūšies tavorų.

Mys patarnavimas greitas ir mandagus.
Reikalaujantiems parduodame lengvais savaiti-
niais bei mėnesiniais išmokejimais.
Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergalis ir Subatoms.
South Halsted Furniture House
Telephone Drove 700
3224 So. Halsted St. Chicago.